

การประเมินผลการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการ
ส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด

นางสาวศุภาพิชญ์ เตชโรจนพัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2560

The Evaluation of Internal Control of Pathum Thani Administrative
Officers Saving and Credit Cooperatives Limited

Miss Suphapich Techarojjanapat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives
School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินผลการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการ
ส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด

ชื่อและนามสกุล นางสาวศุภาพิชญ์ เตชโรจนพัฒน์

แขนงวิชา สหกรณ์

สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

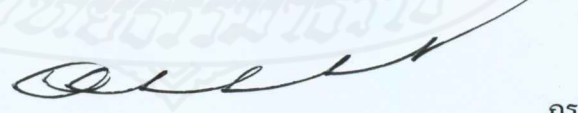
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.เชาว์ โจนแสง

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2561

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ปิติปัญญา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เชาว์ โจนแสง)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. กฤษณา รุ่งโรจน์วัณชิชัย)

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ และสหกรณ์ ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิด ตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณคุณคณะกรรมการดำเนินการทุกท่าน สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูล

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และเพื่อนนักศึกษาผู้ที่มีเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

ศุภาพิชญ์ เตชโรจนพัฒน์
พฤษภาคม 2561

ชื่อวิทยานิพนธ์ การประเมินผลการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่น
ปทุมธานี จำกัด

ผู้วิจัย นางสาวศุภาพิชญ์ เตชโรจนพัฒน์ **รหัสนักศึกษา** 2599001969

ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ภูริพันธ์ภิญโญ (2) รองศาสตราจารย์ ดร.เชาว์ โจนแสง
ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินผลการควบคุมภายในตามแนวทางโคโซ่ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด และ 2) ประเมินผลการควบคุมภายในทางบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จำนวน 15 คน ผู้จัดการสหกรณ์และรองผู้จัดการสหกรณ์จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่สหกรณ์จำนวน 4 คน ผู้ตรวจสอบกิจการจำนวน 1 คน ผู้ตรวจสอบภายในจำนวน 1 คน และผู้มีหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์จำนวน 2 คน ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด รวมทั้งสิ้น 25 คน โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแนวทางโคโซ่ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด อยู่ในเกณฑ์ดีทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมการควบคุม (ค่าเฉลี่ย = 4.10) 2) การประเมินความเสี่ยง (ค่าเฉลี่ย = 3.99) 3) กิจกรรมควบคุม (ค่าเฉลี่ย = 4.06) 4) ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร (ค่าเฉลี่ย = 4.10) และ 5) การติดตามและการประเมินผล (ค่าเฉลี่ย = 4.10) ตามลำดับ และการประเมินการควบคุมภายในด้านการบัญชี การประเมินผ่านเกณฑ์ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) การเก็บรักษาเงินโดยทั่วไป 2) การรับเงิน 3) การจ่ายเงิน 4) เงินฝากธนาคาร และ 5) เงินฝากคลัง เป็นต้น

คำสำคัญ การประเมินผลการควบคุมภายใน สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด

Thesis title: The Evaluation of Internal Control of Pathum Thani Administrative Officers Saving and Credit Cooperatives Limited

Researcher: Miss Suphapich Techarojjanapat; **ID:** 2599001969; **Degree:** Master of Business Administration in Cooperatives ; **Thesis advisors:** (1) Dr.Anucha Puripunpinyoo., Associate Professor (2) Dr.Chow Rojjanasang., Associate Professor ; **Academic year:** 2017

Abstract

The research objectives were to 1) the evaluation of internal control by COSO of Pathum Thani Administrative officer's saving and Credit Cooperative Limited, and 2) the evaluation of accounting internal control by Cooperative Auditing Department of Pathum Thani Administrative officers Saving and Credit Cooperative Limited.

The research population comprised of cooperative working committee for 15 persons cooperative manager and cooperative deputy manager for 2 persons cooperative officers for 4 persons internal auditor for 1 person and cooperative promotion officer for 2 persons of Pathum Thani Administrative officers saving and Credit Cooperative Limited. Data collecting was applied for the entire population. Data was collecting by moing questionnaire. The statistical tool for data analysis was applied frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation.

The research found that the evaluation of internal control by COSO of Pathum Thani Administrative officers Saving and Credit Cooperative Limited had internal control of cooperative at good level of internal control of cooperative in 5 principle as follow 1) Control Environment ($\bar{x} = 4.10$) 2) Risk Assessment ($\bar{x} = 3.99$) 3) Control Activities ($\bar{x} = 4.06$) 4) Information and Communication ($\bar{x} = 4.10$), and 5) Monitoring. ($\bar{x} = 4.10$) And the evaluation of accounting control by Cooperative Auditing Depastment have pass level in 5 principle as follow 1) Maintaining money 2) Receive Money 3) Payment 4) Deposit Bank and 5) Deposit.

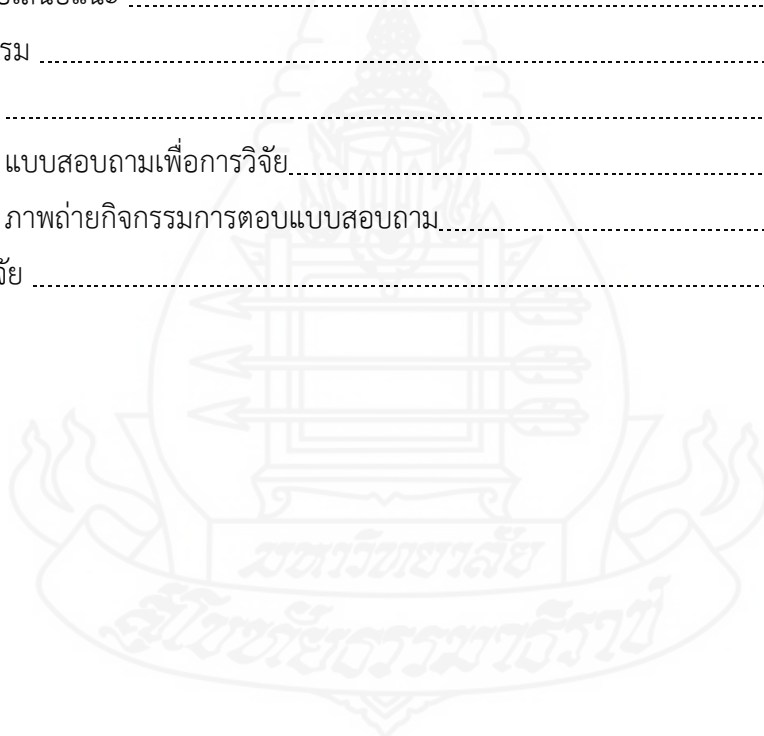
Keywords: Evaluation Internal control, PathumThani Administrative officers Saving and Credit Cooperative Limited.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดและความหมายของสหกรณ์	6
การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด	11
แนวคิดและทฤษฎีการควบคุมภายใน	13
แนวคิดการควบคุมภายในตามแนวโคโซ	16
สหกรณ์กับการควบคุมภายในด้านบัญชี	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	24
ประชากร	24
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
การวิเคราะห์ข้อมูล	27
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	29
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลประเมินการควบคุมภายในแนวทางโคโซของสหกรณ์ออมทรัพย์ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลประเมินการควบคุมภายในทางบัญชีตามแนวทางกรมตรวจ บัญชีของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด	52
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการควบคุมภายในของสหกรณ์ตาม แนวทางโคโซ่และการควบคุมภายในด้านการบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจบัญชี สหกรณ์.....	64
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
สรุปการวิจัย	66
อภิปรายผล	72
ข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	78
ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	84
ข ภาพถ่ายกิจกรรมการตอบแบบสอบถาม.....	96
ประวัติผู้วิจัย	98

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศของประชากรที่ทำการศึกษา	30
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละตามช่วงอายุของประชากรที่ทำการศึกษา	30
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละตามตำแหน่งปัจจุบันของประชากรที่ศึกษา	31
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาของประชากรที่ศึกษา	31
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของระยะเวลาการปฏิบัติงานในสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการ ส่วน ท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด ของประชากรที่ศึกษา	32
ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความซื่อสัตย์และ จริยธรรมของประชากรที่ศึกษา	33
ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความรู้ ทักษะ ความสามารถแข่งขันของประชากรที่ศึกษา.....	35
ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับโครงสร้างของ สหกรณ์ของประชากรที่ศึกษา.....	36
ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับนโยบายและ วิธีการบริหารงานด้านบุคลากรของของประชากรที่ศึกษา.....	38
ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปรัชญาและ รูปแบบการทำงานของผู้บริหารของประชากรที่ศึกษา.....	40
ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมอบหมาย อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของประชากรที่ศึกษา.....	41
ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคณะกรรมการ บริหารหรือคณะกรรมการตรวจสอบของประชากรที่ศึกษา.....	43
ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการกำหนด วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ของประชากรที่ศึกษา.....	44
ตารางที่ 4.14 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับมาตรฐานในการ กำหนดวัตถุประสงค์ของประชากรที่ศึกษา.....	45
ตารางที่ 4.15 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับกิจกรรมการ ควบคุมของประชากรที่ศึกษา.....	46
ตารางที่ 4.16 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสารในองค์กรของประชากรที่ศึกษา.....	48

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.17	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการติดตามและ การประเมินผลของประชากรที่ศึกษา.....	49
ตารางที่ 4.18	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ของการควบคุมภายในของสหกรณ์ ด้านการบัญชี หัวข้อที่ 1. การเก็บรักษาเงินโดยทั่วไปของประชากรที่ศึกษา.....	52
ตารางที่ 4.19	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ของการควบคุมภายในของสหกรณ์ ด้านการบัญชี หัวข้อที่ 2. การรับเงินของประชากรที่ศึกษา.....	54
ตารางที่ 4.20	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ของการควบคุมภายในของสหกรณ์ ด้านการบัญชี หัวข้อที่ 2. การรับเงินของประชากรที่ศึกษา.....	56
ตารางที่ 4.21	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ของการควบคุมภายในของสหกรณ์ ด้านการบัญชี หัวข้อที่ 3. การจ่ายเงินของประชากรที่ศึกษา.....	58
ตารางที่ 4.22	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ของการควบคุมภายในของสหกรณ์ ด้านการบัญชี หัวข้อที่ 4. เงินฝากธนาคารของประชากรที่ศึกษา.....	60
ตารางที่ 4.23	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ของการควบคุมภายในของสหกรณ์ ด้านการบัญชี หัวข้อที่ 5. เงินฝากคลัง ของประชากรที่ศึกษา.....	62

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
ภาพที่ 1.2 โครงสร้างการบริหารการจัดการในสหกรณ์.....	80
ภาพที่ 1.3 ภาพถ่ายกิจกรรมการตอบแบบสอบถาม.....	97

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โดยทั่วไปองค์กรที่สามารถบริหารงานไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยการบริหารจัดการที่ดี สหกรณ์จัดว่าเป็นองค์กรธุรกิจชนิดหนึ่งที่เป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย การดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทยมีทั้งหมด 7 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์บริการ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภทนี้มีการดำเนินธุรกิจหลากหลายมิติที่ซับซ้อน เช่น ประเภทของธุรกิจ ปริมาณธุรกิจ ขนาดของสหกรณ์ การบริหารจัดการ ฐานะการเงิน และระบบควบคุมภายใน เป็นต้น คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์เป็นกุญแจสำคัญในการดำเนินกิจการสหกรณ์ เพราะเป็นผู้บริหารจัดการสหกรณ์ หากมีการบริหารจัดการที่ดีทำให้การดำเนินงานของสหกรณ์เป็นไปอย่างราบรื่นและประสบความสำเร็จ แต่ถ้ามีการบริหารการจัดการไม่ดี อาจส่งผลเสียทำให้การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์หยุดชะงัก และนำไปสู่ความล้มเหลว

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นองค์กรในรูปแบบสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมการออมและการให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกตามความจำเป็นและความเดือดร้อนของสมาชิก ตลอดจนจัดให้มีสวัสดิการตามความเหมาะสม สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด เดิมชื่อสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานส่วนตำบลปทุมธานี จำกัด แล้วเปลี่ยนเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด ไว้เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ.2556 ได้จดทะเบียนเลขทะเบียนสหกรณ์ที่ อ.269044 ถือใช้วันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ.2544 มีสำนักงานเลขที่ 47/156 ถนนรังสิต - นครนายก หมู่ที่ 1 ตำบล บึงยี่โถ อำเภอ ธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12130 เดือนสิ้นปีบัญชีคือ เดือนตุลาคม ในปีบัญชี 31 ตุลาคม 2560 สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด มีสมาชิก 923 คน มีการดำเนินธุรกิจ 2 ธุรกิจ ได้แก่ ธุรกิจรับฝากเงินจำนวน 53,096,663.83 บาท ธุรกิจสินเชื่อจำนวน 172,417,860 บาท หุนดำเนินการทั้งหมด 198,478,675.98 บาท กำไรสุทธิประจำปี จำนวน 4,101,616.13 บาท สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่มีปริมาณธุรกิจมาก จึงทำให้ต้องมีการควบคุมภายในอย่างรัดกุม เพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ ระบบการควบคุมภายในของสหกรณ์จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการควบคุม

ภายในเปรียบเสมือนเกราะป้องกันให้สหกรณ์ดำรงอยู่รอดปลอดภัย ทำให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าสหกรณ์จะสามารถดำเนินกิจการอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสหกรณ์เป็นองค์กรที่เข้มแข็งและสามารถให้บริการแก่มวลสมาชิกอย่างเต็มศักยภาพ ผู้บริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด ต้องมีระบบการบริหารเงินทุนของสหกรณ์อย่างโปร่งใสและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกได้รับประโยชน์สูงสุด

ดังนั้นการสร้างระบบการควบคุมภายในที่ดีในสหกรณ์ จะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การบริหารจัดการของสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการป้องกันข้อบกพร่องและปัญหาในด้านต่างๆ ผู้บริหารสหกรณ์จึงต้องมีความรู้ความสามารถและมีทักษะเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงานภายในสหกรณ์ ที่จะทำให้การบริหารงานของสหกรณ์บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การควบคุมภายในที่ดี จึงจำเป็นและเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญที่ผู้บริหารของสหกรณ์ ต้องจัดให้มีขึ้นและนำไปใช้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้สหกรณ์สามารถพัฒนาระบบการบริหารจัดการของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนายกระดับการควบคุมภายใน ตามเกณฑ์ที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด ให้มีระดับดีขึ้นได้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาการประเมินผลการควบคุมภายในของของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด เพื่อเสนอแนะแนวทางในการควบคุมภายในที่ดีต่อสหกรณ์ต่อไป

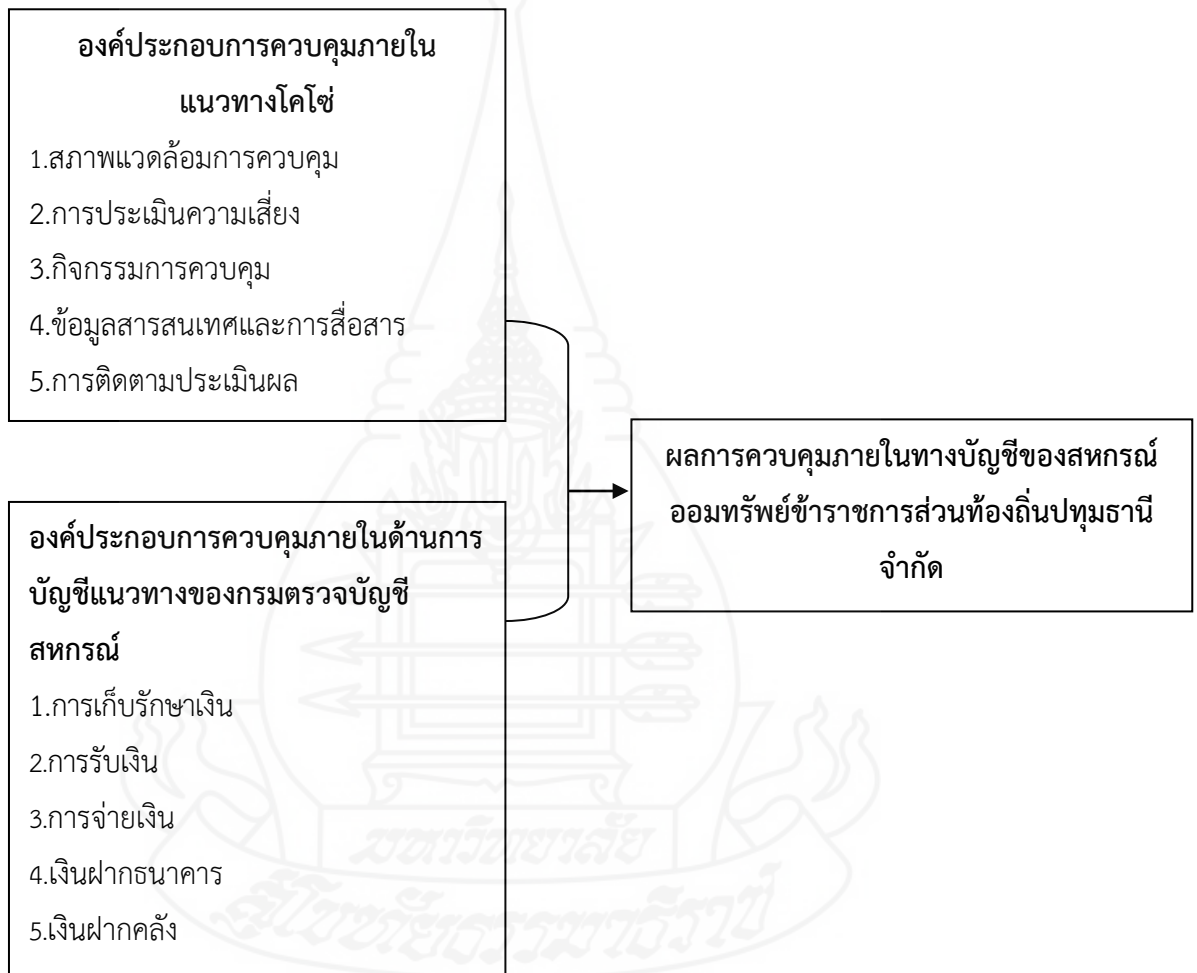
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อประเมินผลการควบคุมภายในตามแนวทางโคโซของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด

2.2 เพื่อประเมินผลการควบคุมภายในทางบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ตามของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประเมินผลการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการควบคุมภายใน โดยอาศัยกรอบแนวคิดดังภาพที่ 1.1 ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ มีเนื้อหาที่ใช้ในการประเมินผลการควบคุมภายในของสหกรณ์ ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด ในปีบัญชี 2560

4.2 ขอบเขตด้านเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ ทำการวิจัยและเก็บข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ถึง เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2561

4.3 ขอบเขตด้านสถานที่

สถานที่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด สำนักงานเลขที่ 47/156 ถนน รังสิต – นครนายก หมู่ที่ 1 ตำบล บึงยี่โถ อำเภอบึงสามพัน จังหวัด ปทุมธานี 12130

4.4 ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ จำนวน 15 คน ผู้จัดการสหกรณ์และรองผู้จัดการสหกรณ์จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่สหกรณ์จำนวน 4 คน ผู้ตรวจสอบกิจการจำนวน 1 คน ผู้ตรวจสอบภายในจำนวน 1 คน และผู้มีหน้าที่กำกับดูแล สหกรณ์จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 25 คน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด

5.2 การควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อการควบคุมดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้การบริหาร การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระยอง, 2559)

5.3 COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread Way Commission) หมายถึง กรอบแนวคิดการควบคุม เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย ทั้งเรื่องของการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ความถูกต้องครบถ้วนของรายงาน และการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด

5.4 คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด

5.5 ผู้ตรวจสอบกิจการ หมายถึง เป็นผู้ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก เพื่อเป็นตัวแทนของสมาชิก ให้ทำหน้าที่ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์

5.6 ผู้ตรวจสอบภายใน หมายถึง สมาชิกหรือบุคคลภายนอกซึ่งคณะกรรมการ ดำเนินการได้แต่งตั้งขึ้น

5.7 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หมายถึง องค์กรตรวจสอบ อิสระและเป็นกลาง ประกอบด้วย คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้เสนอรายงานผลการปฏิบัติงาน ต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี และมีคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาและกำหนดโทษปรับทางปกครองเบื้องต้น แก่เจ้าหน้าที่หรือ พนักงานของหน่วยรับตรวจที่ฝ่าฝืนมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเงินของรัฐ

5.8 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือแนะนำด้านการเงิน การบัญชี ให้สถาบันเกษตรกรได้อย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ทราบถึงผลการประเมินการควบคุมภายในตามแนวทางโคโซซ์ของสหกรณ์ ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด เป็นไปตามมาตรฐาน หรือไม่ อย่างไร

6.2 ได้ทราบถึงผลการประเมินการควบคุมภายในทางบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจ บัญชีสหกรณ์ตามของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด เป็นไปตามมาตรฐาน หรือไม่ อย่างไร

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยถึงการประเมินผลการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการ ส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและความหมายของสหกรณ์

ความหมายของสหกรณ์

“สหกรณ์” ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 (กรมส่งเสริมสหกรณ์,2553)

ดังนั้น สหกรณ์จึงตั้งขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่แก้ปัญหาในด้านการทำมาหากินที่เหมือน หรือคล้ายๆ กัน หรือความต้องการบริการที่เหมือนกันและเป็นปัญหาที่สมาชิกแต่ละคนไม่สามารถแก้ไขได้ตามลำพัง หรือตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการ ให้สมาชิกได้รับประโยชน์ในการประกอบอาชีพของตนมากกว่าที่แต่ละคนเคยได้จากการดำเนินกิจการเองตามลำพัง

สถานภาพสหกรณ์

สหกรณ์เกิดขึ้นได้ เมื่อมีการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น เมื่อจดทะเบียนเรียบร้อยแล้ว สหกรณ์มีสถานภาพเป็น “นิติบุคคล” สหกรณ์เป็นนิติบุคคลในภาคเอกชน และไม่สังกัดส่วนราชการ (สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย, 2559)

การจัดตั้งสหกรณ์

สหกรณ์เป็นที่รวมของผู้มีปัญหาคล้ายๆ กัน คนที่รู้ปัญหาดี คือ ตัวผู้มีปัญหา ดังนั้น การแก้ปัญหาได้ดีที่สุดก็คือการรวมคนที่มีปัญหานั้นมาช่วยกันแก้ไข สหกรณ์เป็นองค์การที่มีกฎหมายรองรับ เป็นนิติบุคคลที่ถาวร เป็นอิสระ มีส่วนราชการเข้าไปช่วยเหลือสนับสนุนตามความจำเป็น สหกรณ์มีวิธีการแบ่งผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นโดยธรรม เป็นแบบของสหกรณ์โดยเฉพะ มีลักษณะที่สมาชิกเป็นเจ้าของ และผู้ใช้บริการในขณะเดียวกัน (สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย, 2559)

ประโยชน์ที่จะได้รับจากสหกรณ์

1. การรวมกันเป็นสหกรณ์ ทำให้มีผลในการต่อรองทั้งในด้านการซื้อและการขายสินค้าที่สมาชิกผลิตได้ และฝึกคนให้รู้จักการพึ่งตนเอง
2. ทำให้ชุมชนมีความสามัคคี ประองตอง อันจะนำความเจริญมาสู่ประเทศชาติได้ สหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการอยู่ร่วมกันโดยสันติ การสหกรณ์เป็นวิธีการที่ผู้ชุมนุมที่ยากจนให้มีฐานะดีขึ้น โดยมีได้ทำลายคนมั่งมี จึงมีลักษณะเป็นสันตินิยมหรือส่งเสริมสันติภาพ
3. สหกรณ์เป็นแหล่งจัดหาเงินทุนมาให้สมาชิกกู้ยืมไปลงทุนในการประกอบอาชีพหลัก
4. สหกรณ์ช่วยส่งเสริมความรู้ด้านการประกอบอาชีพแก่สมาชิก เช่น แนะนำให้สมาชิกรู้จักพัฒนาการผลิตด้วยวิธีการเกษตรสมัยใหม่ จำหน่ายผลผลิตให้ได้ในราคาสูงขึ้น เป็นต้น
5. ส่งเสริมความเสมอภาคกันและเป็นประชาธิปไตย โดยให้ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการออกเสียงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจการสหกรณ์
6. สหกรณ์ฝึกคนให้มีความรู้ ประสบการณ์ รู้จักการประหยัดทรัพย์และสนับสนุนด้านเงินทุน การผลิต ควบคุมการใช้เงินทุนให้เป็นไปตามแผน ร่วมกันซื้อปัจจัยการผลิตและรวมกันขายผลิตผล ทำให้คนในชุมชนนั้นๆ มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย, 2559)

การดำเนินงานของสหกรณ์

สหกรณ์ดำเนินกิจการภายใต้กรอบแห่งกฎหมายทั้งปวง แต่ต้องไม่ขัดกับข้อบังคับสหกรณ์ และพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ซึ่งกำหนดให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ดำเนินธุรกิจการผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรม เพื่อประโยชน์ของสมาชิก
2. รับฝากเงิน ประเภทออมทรัพย์ หรือประเภทประจำจากสมาชิก หรือสหกรณ์อื่นได้ตามระเบียบสหกรณ์
3. จัดให้ได้มา หรือจำหน่ายไป ซึ่งกรรมสิทธิ์ หรือทรัพย์สินในทรัพย์สินโดยหลักแห่งนิติกรรม และสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
4. ให้กู้ ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ รับจำนอง หรือรับจำนำ ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิก หรือของสมาชิก
5. ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบของสหกรณ์
6. ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์แก่สมาชิกและครอบครัว
7. ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก
8. ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศ หรือบุคคลอื่น

9.ดำเนินการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ (สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย, 2559)

โครงสร้างของสหกรณ์

สหกรณ์ตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย สมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของสหกรณ์ แต่ทุกคนไม่สามารถร่วมบริหารกิจการของสหกรณ์ได้ จึงต้องมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้บริหารงานแทน ซึ่งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการไม่เกิน 15 คน มีอำนาจหน้าที่ เป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการที่พึงปวง

เพื่อให้กิจการสหกรณ์ดำเนินการอย่างกว้างขวาง และให้บริการแก่สมาชิกอย่างทั่วถึง คณะกรรมการดำเนินการควรจัดจ้างผู้จัดการที่มีความรู้ความสามารถดำเนินธุรกิจแทน และผู้จัดการ อาจจัดจ้างเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือกิจการสหกรณ์ด้านต่างๆ ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงปริมาณธุรกิจและการประหยัดเป็นสำคัญ (สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย, 2559)

สิทธิพิเศษของสหกรณ์

1.สหกรณ์ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียน สำหรับการได้มา การจำหน่าย การยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ หรือการยึดหน่วง ซึ่งกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ หรือทรัพย์สินอันเกี่ยวเนื่องอสังหาริมทรัพย์

2.สหกรณ์ไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

3.เอกสารที่สหกรณ์ ทำขึ้น บางอย่างได้รับการยกเว้นไม่เสียค่าอากรแสตมป์ (สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย, 2559)

ปัจจัยที่จำเป็นสำหรับสหกรณ์

1.ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกสหกรณ์และกรรมการดำเนินการ ต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการสหกรณ์ สหกรณ์เป็นการรวมคน การที่คนมารวมกันจำเป็นต้องเข้าใจถึงความมุ่งหมายในการรวมกันรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ รวมทั้งหลักและวิธีการสหกรณ์จึงจะทำให้ดำเนินกิจการได้ โดยราบรื่นมีความมั่นคงและเข้มแข็ง สามารถอำนวยความสะดวกให้สมาชิกได้สมความมุ่งหมาย ดังนั้นควรอบรมให้บุคคลที่จะมารวมกันตั้งสหกรณ์รู้เรื่องดังกล่าวด้วย

2.ทุนดำเนินงานสหกรณ์ ทุนดำเนินงานได้มาจากค่าหุ้น เงินรับฝาก เงินกู้ยืม เงินช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ๆ และกำไรที่สะสมไว้ ผู้ริเริ่มตั้งสหกรณ์จึงควรประมาณการไว้ว่าจะได้เงินทุนเป็นจำนวนเท่าใด จะได้จากไหน และถ้าไม่เพียงพอจะหาเพิ่มเติมได้โดยวิธีใด

3.ปริมาณธุรกิจที่เพียงพอ สหกรณ์ต้องมีรายจ่ายจากการดำเนินธุรกิจ รายจ่ายบาง ประเภทที่ไม่จะทำธุรกิจมากน้อยเท่าใด เช่น เงินเดือน ค่าสึกหรอ เป็นต้น

4.ผู้จัดการสหกรณ์ สหกรณ์ต้องทำธุรกิจ ต้องมีผู้รับผิดชอบการดำเนินงานและควบคุมกิจการของสหกรณ์อย่างใกล้ชิด ผู้จัดการสหกรณ์ต้องทำงานให้สหกรณ์เต็มเวลา ควรมีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ มีความสามารถซื่อสัตย์ ขยันขันแข็ง และมีความรู้ในหลักการวิธีการสหกรณ์ ผู้ริเริ่มตั้งสหกรณ์จึงจำเป็นต้องพิจารณาคัดเลือกหาคนที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมมาปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์

5.ความต้องการของกลุ่มบุคคลที่จะรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ จะต้องเป็นความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันเป็นสหกรณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เขาเหล่านั้นไม่สามารถแก้ไขได้ โดยลำพัง สหกรณ์ที่ตั้งขึ้นโดยมีปัจจัยต่างๆ ดังที่กล่าวแล้ว จะสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ถูกต้อง และตั้งอยู่บนพื้นฐานอันมั่นคงสืบไป (สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย, 2559)

สิทธิของสมาชิกสหกรณ์

สิทธิ คือ อำนาจของบุคคลที่กฎหมายคุ้มครองสำหรับในสหกรณ์นั้น สิทธิ คือ อำนาจของสมาชิกที่จะกระทำการใดๆ ได้ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ข้อบังคับหรือระเบียบของสหกรณ์ เช่น

1.เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น และความต้องการของตนต่อที่ประชุมใหญ่ ตลอดจนสามารถซักถามข้อข้องใจสงสัย ข้อเสนอแนะ และออกเสียงในที่ประชุมใหญ่ได้เท่าเทียมกัน คือ หนึ่งคนต่อหนึ่งเสียง จะมอบให้คนอื่นออกเสียงแทนไม่ได้

2.ออกเสียงเลือกตั้งกรรมการดำเนินการ และมีสิทธิได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการในที่ประชุมใหญ่ได้

3.สอบถามการดำเนินงานของสหกรณ์จากคณะกรรมการดำเนินการหรือจากเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ได้เสมอ รวมทั้งมีสิทธิที่จะขอตรวจดูเอกสารและรายงานการประชุมต่างๆ ที่เกี่ยวกับสหกรณ์ได้ตามที่ข้อบังคับกำหนด

สมาชิกสหกรณ์มีความสำคัญต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของสหกรณ์เป็นอย่างมาก สมาชิกเป็นทั้งเจ้าของและลูกค้าของสหกรณ์ จึงต้องควบคุมดูแลกิจการของสหกรณ์ สมาชิกต้องสนใจใช้สิทธิของตนอย่างเต็มที่ ทั้งในด้านเข้าไปมีส่วนในการดำเนินงานของสหกรณ์ และทำธุรกิจกับสหกรณ์อย่างแข็งขันด้วยความสามัคคีสหกรณ์จึงจะเจริญก้าวหน้า มิฉะนั้นแล้ว สหกรณ์จะประสบความล้มเหลวในที่สุด (สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย, 2559)

หน้าที่ของสมาชิก

หน้าที่ คือ สิ่งที่สมาชิกสหกรณ์จะต้องปฏิบัติหรือกระทำตาม หากไม่ปฏิบัติตามหน้าที่สมาชิกสหกรณ์ย่อมจะมีความผิด ซึ่งหน้าที่ของสมาชิก มีดังนี้

1.ปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ และมติที่ประชุมใหญ่

2. เข้าร่วมประชุมทุกๆ ครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ เพราะจะทำให้สมาชิกได้ทราบถึงผลการดำเนินงานของสหกรณ์

3. มีความสามัคคีกลมเกลียว ซื่อสัตย์ และเสียสละเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม

4. ให้ความร่วมมือส่งเสริมกิจการสหกรณ์ โดยถือหุ้นเพิ่มขึ้น หรือฝากเงินเพิ่ม หรือใช้บริการของสหกรณ์

5. ควบคุมดูแลกิจการของสหกรณ์ โดยเสนอข้อคิดเห็นในที่ประชุมใหญ่ เลือกสมาชิกที่ดีและเหมาะสมเป็นกรรมการของสหกรณ์

6. เลือกผู้ตรวจสอบกิจการ เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์

7. ประพฤติตนในทางที่ถูกที่ควร เป็นต้นว่ามีใจกว้างยอมรับวิธีการใหม่ๆ ที่จะช่วยให้สหกรณ์ก้าวหน้า

8. ทำธุรกิจกับสหกรณ์ด้วยความรักดี พยายามสนใจและใช้บริการของสหกรณ์และชักชวนคนอื่นให้เข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์

การที่สหกรณ์จะเจริญรุ่งเรือง สามารถให้บริการสมาชิกได้สมความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ สมาชิกมีบทบาทที่สำคัญมาก สมาชิกจึงควรใช้สิทธิปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มที่และถูกต้อง (สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย, 2559)

การบริหารจัดการสหกรณ์

เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์แล้ว สหกรณ์มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยสมบูรณ์ สามารถบริหารจัดการองค์กรได้ตามที่กำหนดในข้อบังคับและกฎหมาย มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นผู้แทน สหกรณ์ใช้อำนาจหน้าที่บริหารจัดการภายในองค์กรสหกรณ์และในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก สามารถแบ่งการบริหารจัดการ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะชั่วคราว

1. คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่และสิทธิเสมือนเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กล่าวคือ เป็นผู้แทนของสหกรณ์ดำเนินกิจการได้โดยชอบ

2. บุคคลที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิก ได้สิทธิเป็นสมาชิกของสหกรณ์นั้น นับแต่วันรับจดทะเบียนสหกรณ์ และได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วน

3. ภายใน 90 วัน นับแต่วันรับจดทะเบียนสหกรณ์ คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ต้องนัดสมาชิกประชุมใหญ่สามัญครั้งแรก เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ตามที่กำหนดในข้อบังคับสหกรณ์ และคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ต้องมอบหมายการทำงานทั้งปวงให้กับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

ระยะถาวร

หลังจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้รับมอบหมายการดำเนินงานจากคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์แล้ว สหกรณ์ดำเนินกิจการอย่างถาวรสืบต่อไปจนกว่าจะเลิกสหกรณ์ (สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย, 2559)

2. การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด

สหกรณ์ออมทรัพย์ คือ สถาบันการเงินแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลที่มีอาชีพอย่างเดียวกันหรืออาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์และให้กู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็นหรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์นอกวงและได้รับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542

ประวัติความเป็นมา

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นองค์กรในรูปแบบสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมการออมและการให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกตามความจำเป็นและความเดือดร้อนของสมาชิก ตลอดจนจัดให้มีสวัสดิการตามความเหมาะสม สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด เดิมชื่อสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานส่วนตำบลปทุมธานี จำกัด แล้วเปลี่ยนเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด ไว้เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ.2556 ได้จดทะเบียนเลขทะเบียนสหกรณ์ที่ อ.269044 ถือใช้วันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ.2544 สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 47/156 ถนน รังสิต – นครนายก หมู่ที่ 1 ตำบล บึงยี่โถ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดปทุมธานี 12130 เดือนสิ้นปีบัญชี คือเดือนตุลาคม ในปีบัญชี 31 ตุลาคม 2560 สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด มีสมาชิก 923 คน มีการดำเนินธุรกิจ 2 ธุรกิจ ได้แก่ ธุรกิจรับฝากเงินจำนวน 53,096,663.83 บาท ธุรกิจสินเชื่อจำนวน 172,417,860 บาท ทุนดำเนินการทั้งหมด 198,478,675.98 บาท กำไรสุทธิประจำปี จำนวน 4,101,616.13 บาท (สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด, 2560)

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินที่ส่งเสริมให้บุคคลที่เป็นสมาชิกรู้จักการประหยัด รู้จักการออมทรัพย์และสามารถบริการเงินกู้ให้แก่สมาชิกเพื่อนำไปใช้จ่ายเมื่อเกิดความจำเป็น โดยยึดหลักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงเป็นการร่วมแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมอีกทางหนึ่ง ดังนี้

1. ส่งเสริมการออมทรัพย์เป็นวัตถุประสงค์หลัก แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

1.1 ส่งเสริมการออมทรัพย์โดยการถือหุ้น สหกรณ์กำหนดให้สมาชิกชำระค่าหุ้นเป็นประจำทุกเดือน โดยการหักเงินค่าหุ้น ณ ที่จ่ายเงินเดือน และจ่ายเงินปันผลค่าหุ้นให้แก่สมาชิกตามอัตราที่กฎหมายสหกรณ์กำหนดไว้ เงินปันผลนี้ไม่ต้องเสียภาษีให้แก่รัฐ และเมื่อสมาชิกลาออกจากสหกรณ์สามารถถอนคืนได้ นอกจากนั้นสมาชิกอาจซื้อหุ้นเพิ่มได้เป็นครั้งคราว

1.2 ส่งเสริมการออมทรัพย์โดยการรับฝากเงิน สหกรณ์มีบริการด้านเงินฝากประจำและเงินฝากออมทรัพย์และให้ผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยในอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์หรือสูงกว่าตามฐานะของแต่ละสหกรณ์

2. การให้เงินกู้แก่สมาชิก สหกรณ์จะนำเงินค่าหุ้นและเงินฝากของสมาชิกหมุนเวียนให้สมาชิกที่มีความเดือดร้อนกู้ยืม โดยคิดอัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรม เงินกู้ที่สหกรณ์จ่ายให้สมาชิกมี 3 ประเภท คือ

2.1 เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน ในกรณีที่สมาชิกมีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีรายจ่ายเกิดขึ้นอย่างกระทันหันสมาชิกสามารถกู้เงินประเภทนี้จากสหกรณ์ได้ไม่เกินครึ่งหนึ่งของรายได้รายเดือน แต่จำกัดขั้นสูงไว้ตามฐานะของแต่ละสหกรณ์ และกำหนดส่งชำระคืนไม่เกิน 2 งวด รายเดือน เงินกู้ประเภทนี้ไม่ต้องมีหลักประกัน

2.2 เงินกู้สามัญ สมาชิกสามารถกู้เงินประเภทนี้ได้ประมาณ 4-15 เท่าของเงินได้รายเดือนแต่จะจำกัดขั้นสูงไว้ตามฐานะของแต่ละสหกรณ์ กำหนดส่งชำระคืนระหว่าง 24-72 งวด รายเดือน และต้องมีสมาชิกค้ำประกันอย่างน้อย 1 คน การกำหนดขั้นสูงของเงินวงกุดอกเงินและสามัญ ควรจะได้ใช้เงินเดือนเฉลี่ยของสมาชิกแต่ละสหกรณ์เป็นฐานในการกำหนด

2.3 เงินกู้พิเศษ ถ้าสหกรณ์มีฐานะมั่นคงแล้ว สหกรณ์จะเปิดบริการเงินกู้พิเศษเพื่อให้สมาชิกไปลงทุนประกอบอาชีพหรือกู้เพื่อการเกษตรกรรม เงินกู้ประเภทนี้สามารถกู้ตามจำนวนเงินที่จะนำไปลงทุนประกอบอาชีพหรือขึ้นอยู่กับราคาของบ้านและที่ดินที่ซื้อ และความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ โดยจำนวนเงินกู้ส่วนที่เกินกว่าค่าหุ้นของผู้กู้ต้องอยู่ภายในร้อยละ 60-75 แห่งค่าของอสังหาริมทรัพย์ที่จำนองเป็นประกัน หรือร้อยละ 80 ของหลักทรัพย์อย่างอื่น และกำหนดชำระคืนตั้งแต่ 10-15 ปี โดยมีอสังหาริมทรัพย์จำนองเป็นหลักประกัน (สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย, 2559)

สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

สหกรณ์เป็นของสมาชิกและสมาชิกทุกคนมีบทบาทที่จะควบคุมการบริหารงานสหกรณ์ โดยการใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกให้ถูกต้องสม่ำเสมอ (สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย, 2559)

3. แนวคิดและทฤษฎีการควบคุมภายใน

ความหมายการควบคุมภายใน

การควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการที่ผู้กำกับดูแลฝ่ายบริหารและบุคลากรทุกระดับของหน่วยรับตรวจ กำหนดให้มีขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1.การดำเนินงาน (Operation) หมายถึง การบริหารจัดการ การใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.การรายงานทางการเงิน (Financial) หมายถึง รายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ภายในและภายนอกหน่วยรับตรวจเป็นไปอย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ ทันเวลา

3.การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (Compliance) คือ การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งการปฏิบัติตามนโยบาย และวิธีการปฏิบัติงานที่องค์กรได้กำหนดขึ้น (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน,2559)

วัตถุประสงค์การควบคุมภายใน

วัตถุประสงค์ของระบบการควบคุมภายใน มีดังนี้

1.เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทำให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างประหยัดและคุ้มค่า โดยลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนหรือไม่จำเป็น ลดความเสี่ยงหรือผลเสียหายด้านการเงินหรือด้านอื่น ๆ ที่อาจมีขึ้นในหน่วยงาน ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการดำเนินงานแก่หน่วยงานในที่สุด

2.เพื่อให้มีข้อมูลและรายงานทางการเงินที่ถูกต้องครบถ้วนและเชื่อถือได้ สร้างความมั่นใจแก่ผู้บริหารในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารและการปฏิบัติงาน และบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง

3.เพื่อให้บุคลากรมีการปฏิบัติตามนโยบายกฎหมาย เงื่อนไขสัญญา ข้อตกลง ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของหน่วยงานอย่างถูกต้องและครบถ้วน (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน, 2559)

การพัฒนาการควบคุมภายใน

แนวคิดการควบคุมภายในสะท้อนให้เห็นการพัฒนาการควบคุมภายใน ดังนี้

1.การควบคุมภายในเป็นกระบวนการที่รวมไว้หรือเป็นส่วนหนึ่งในการปฏิบัติงานตามปกติ การควบคุมภายในเป็นกระบวนการที่มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกำหนดไว้ในกระบวนการปฏิบัติงานประจำวันตามปกติของหน่วยรับตรวจ ดังนั้น ฝ่ายบริหาร

จึงควรนำการควบคุมภายในมาใช้โดยรวมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารงาน ได้แก่ การวางแผน การดำเนินการ และการติดตามผล

2. การควบคุมภายในเกิดขึ้นได้โดยบุคลากรของหน่วยรับตรวจ บุคลากรทุกระดับเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการให้ความสนับสนุนระบบการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจให้มีประสิทธิผล ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดและจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิผลด้วยการสร้างบรรยากาศสภาพแวดล้อมการควบคุม กำหนดทิศทาง กลไกการควบคุม และกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการติดตามผลการควบคุมภายใน ส่วนบุคลากรอื่นของหน่วยรับตรวจมีหน้าที่รับผิดชอบโดยการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่ฝ่ายบริหารกำหนดขึ้น

3. การควบคุมภายในให้ความมั่นคงอย่างสมเหตุสมผลว่าการปฏิบัติงานจะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เพราะการควบคุมภายในมีข้อจำกัด เช่น โอกาสที่จะเกิดข้อผิดพลาดจากบุคลากร เนื่องจากความไม่ระมัดระวัง ไม่เข้าใจคำสั่ง หรือการใช้ดุลยพินิจผิดพลาด การสมรู้ร่วมคิดกัน การปฏิบัติผิดกฎหมายระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สิ่งที่สำคัญที่สุดผู้บริหารหลีกเลี่ยงขั้นตอนของระบบการควบคุมภายในหรือใช้อำนาจไปในทางที่ผิด นอกจากนี้ระบบการควบคุมภายในจะต้องคำนึงถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกันว่าผลประโยชน์ที่ได้รับจากการควบคุมภายในจะคุ้มค่าต้นทุนที่เกิดขึ้น (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน, 2559)

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานประสบความสำเร็จ

ระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานจะสำเร็จได้ ต้องมีปัจจัยเกื้อหนุนและปัจจัยผลักดัน ดังนี้

ปัจจัยเกื้อหนุน

1. ผู้บริหารระดับสูงต้องเป็นผู้ริเริ่ม ในการจัดให้มีระบบการควบคุมภายในขึ้นในหน่วยงาน และระบบการควบคุมภายในนั้นต้องได้รับการยอมรับในระดับปฏิบัติ
2. มีการประเมินความเสี่ยงและบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ
3. มีการจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคลอย่างเป็นระบบและเหมาะสม
4. ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับมีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบในหน้าที่การงาน

ปัจจัยผลักดัน

ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้ระบบการควบคุมภายในเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้แก่

1. วัตถุประสงค์ (Purpose) หน่วยงานจะต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนว่ากำลังจะทำอะไร เพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางการทำงานและความก้าวหน้าของหน่วยงานได้
2. ข้อตกลงร่วมกัน (Commitment) เจ้าหน้าที่ทุกระดับควรมีการตกลงร่วมกันที่จะปฏิบัติงานตามระบบที่วางไว้ เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์และเพิ่มคุณค่าแก่หน่วยงาน

3.ความสามารถในการบริหารงาน (Capability) เพื่อให้หน่วยงานมีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ สามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ ผู้บริหารของหน่วยงานควรเพิ่มขีดความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารงบประมาณการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

4.ปฏิบัติการ (Action) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ

5.การเรียนรู้ต่อเนื่อง (Learning) หน่วยงานต้องเสริมสร้างหรือสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับให้มีการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อให้มีการเรียนรู้ที่จะพัฒนางานให้ดีขึ้นหรือพัฒนาระบบการควบคุมใหม่ ๆ ให้กับหน่วยงาน ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานมีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและปรับเปลี่ยนได้ทันเหตุการณ์ (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน, 2559)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการนำระบบการควบคุมภายในไปใช้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการนำระบบการควบคุมภายในไปใช้ ดังนี้

- 1.การดำเนินงานของหน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด และคุ้มค่า
- 3.มีข้อมูลและรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง ครบถ้วนและเชื่อถือได้ สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ
- 4.การปฏิบัติในหน่วยงานเป็นไปอย่างมีระบบและอยู่ในกรอบของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่วางไว้
- 5.เป็นเครื่องมือช่วยผู้บริหารในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานได้อย่างดียิ่ง (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน, 2559)

มาตรฐานการควบคุมภายใน

มาตรฐานการควบคุมภายในที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดมี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1.สภาพแวดล้อมของการควบคุม
- 2.การประเมินความเสี่ยง
- 3.กิจกรรมการควบคุม
- 4.สารสนเทศและการสื่อสาร
- 5.การติดตามประเมินผล

องค์ประกอบทั้ง 5 ประการ มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันโดยมีสภาพแวดล้อมการควบคุมเป็นรากฐานที่สำคัญ และเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินงานตามภาระกิจ (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน, 2559)

4. แนวคิดการควบคุมภายในแนวทางโคโซ

การประกอบธุรกิจหรือองค์กรประเภทใด หรือขนาดใดก็ตาม เจ้าของหรือผู้บริหารองค์กร มีความมุ่งหวังให้การดำเนินงานของกิจการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ มีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและมีความมั่นคง ระบบการควบคุมภายใน จึงมีบทบาทในการควบคุมการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด จะช่วยป้องกันและรักษาทรัพย์สินขององค์กร ทำให้การปฏิบัติงานในขั้นตอนต่าง ๆ เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2558)

ความเป็นมาของการควบคุมภายในแนวทางโคโซ

การควบคุมภายในตามแนวทางของโคโซ เป็นแนวทางที่ได้รับการยอมรับและมีการนำไปประยุกต์ในระดับสากล และรวมถึงประเทศไทยด้วย ซึ่งมีประวัติความเป็นมา ดังนี้

ในปี พ.ศ. 2490 สถาบันผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งสหรัฐอเมริกา (American Institute of Certified Public Accountants หรือ AICPA) เป็นผู้กำหนดเรื่องการควบคุมภายในและทำการปรับปรุงแก้ไข ทำให้ผู้บริหารหลายคนเข้าใจว่าการควบคุมภายในมีเฉพาะด้านการบัญชีและการเงิน มีนักบัญชีและผู้สอบบัญชีเป็นผู้รับผิดชอบต่อเรื่องการควบคุมภายในเท่านั้น จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2520 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการประกาศใช้กฎหมาย Foreign Corrupt Practices Act (FCPA) กำหนดให้ผู้บริหารต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมภายใน (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2558)

ในปี พ.ศ. 2535 (ค.ศ. 1992) คณะกรรมการที่มีชื่อเรียกว่า Committee of Sponsoring Organizations of the tread way Commission หรือเรียกย่อ ๆ ว่า COSO ซึ่งเป็นคณะกรรมการร่วมของสถาบันวิชาชีพ 5 สถาบันในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แก่ สถาบันผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งสหรัฐอเมริกา (AICPA) สถาบันผู้ตรวจสอบภายในสากล (Institute of Internal Auditors หรือ IIA) สถาบันผู้บริหารการเงิน (Financial Executives Institute หรือ FEI) สมาคมนักบัญชีแห่งสหรัฐอเมริกา (American Accounting Association หรือ AAA) และสถาบันนักบัญชีเพื่อการบริหาร (Institute of Management Accountants หรือ IMA) ได้ร่วมกันศึกษาพัฒนาความหมายและแนวคิดของการควบคุมภายในตามรายงานที่เรียกว่า โคโซ Internal Control – Integrated Framework โดยมีการกำหนดความหมายและกรอบโครงสร้างของการควบคุมภายใน ซึ่งเสนอให้ผู้บริหารมีหน้าที่รายงานเกี่ยวกับการควบคุมภายใน (Management Reporting on Internal Control) องค์กรธุรกิจต่างๆในประเทศไทยได้นำควบคุมภายในตามแนวทางโคโซ มาใช้อย่างแพร่หลาย (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2558)

วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

การจัดให้มีการควบคุมภายในขึ้นในองค์กร มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

1. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน (Effectiveness and Efficiency of operations) โดยมุ่งเน้นให้มีการใช้ทรัพยากรขององค์กรในการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย คน เงิน ทรัพย์สินวัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ และการใช้เวลาอย่างประหยัดและคุ้มค่ามีการดูแลรักษาทรัพย์สิน ไม่ให้ใช้อย่างสิ้นเปลือง

2. ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน (Reliability of financial reporting) เป็นสิ่งสำคัญต่อสภาพการณ์ขององค์กร โดยผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน เจ้าหนี้ ลูกค้า หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะใช้เป็นข้อมูลรายงานทางการเงินประกอบการตัดสินใจและวางแผนการดำเนินงานในอนาคต ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องทำรายงานทางการเงินขององค์กรให้มีข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง มีคุณภาพ และความน่าเชื่อถือ

3. การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบ (Compliance with applicable laws and regulations) เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายขึ้นกับองค์กร โดยการปฏิบัติตามข้อบังคับ และกฎระเบียบขององค์กรอย่างเคร่งครัด (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2558)

หลักการประเมินของการควบคุมภายในของโคโซ

หลักการประเมินการควบคุมภายในของโคโซ ขึ้นในองค์กร มี 5 ประการ ดังนี้

1.สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

การควบคุมภายในต้องมีประสิทธิภาพ เพราะการที่สภาพแวดล้อมการควบคุมทำให้การดำเนินกิจการขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพที่ดีได้นั้น จะต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญ ได้แก่

1.1 ความซื่อสัตย์และจริยธรรม (Integrity and Ethical Values) ผู้บริหารต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างทั้งคำพูดและการกระทำ มีการกำหนดเป็นนโยบายด้านจริยธรรมที่ตีงามรวมไปถึงข้อห้ามต่างๆ เพื่อให้พนักงานทุกคนปฏิบัติตาม

1.2 ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน (Commitment to Competence) ต้องกำหนดระดับความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาบรรจุแต่งตั้ง โดยมีคำบรรยาย หรือข้อกำหนด คุณสมบัติงาน (Job Description) ของแต่ละตำแหน่งงานไว้อย่างชัดเจน

1.3 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการตรวจสอบ (Board of Directors and Audit Committee Participation) คณะกรรมการบริหารมีหน้าที่จัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดีขึ้นในองค์กร สำหรับคณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร เพื่อให้การตรวจสอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการตรวจสอบจะต้องเป็นอิสระจากคณะกรรมการบริหาร ทั้งคณะกรรมการบริหาร

และคณะกรรมการตรวจสอบจึงมีความสำคัญต่อการส่งเสริมให้การตรวจสอบภายในและการสอบบัญชีเป็นไปอย่างมีอิสระ สามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานของวิชาชีพ

1.4 ปรัชญาการบริหารรูปแบบการปฏิบัติงาน (Management's Philosophy and Operating Style) ผู้บริหารมีหน้าที่กำหนดนโยบาย จัดให้มีมาตรการและวิธีการควบคุมต่าง ๆ

1.5 โครงสร้างการองค์กร (Organizational Structure) ต้องมีการจัดโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมกับขนาดและการดำเนินงานขององค์กร โดยผู้บริหารต้องวางแผน สั่งการ และควบคุมการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

1.6 วิธีมอบอำนาจและความรับผิดชอบ (Assignment of Authority and Responsibility) องค์กรควรมีการจัดทำคำบรรยาย หรือข้อกำหนดคุณลักษณะงาน (Job Description) ของแต่ละตำแหน่งงานไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้บุคลากรใช้อ้างอิงไว้อย่างชัดเจน

1.7 นโยบายด้านทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Policies and Practices) การกำหนดนโยบายด้านทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่การคัดเลือกบุคลากร การประเมินผลการปฏิบัติงาน การฝึกอบรม การพัฒนาความรู้การเลื่อนตำแหน่ง การกำหนดค่าตอบแทน และผลประโยชน์อื่น ๆ เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ทักษะและความสามารถเหมาะสมกับหน้าที่ความ รับผิดชอบ และรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2558)

2.การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

การประเมินความเสี่ยงเป็นการประเมินเพื่อทราบว่า องค์กรมีความเสี่ยงอย่างไร และความเสี่ยงนั้น ๆ อยู่ในกิจกรรมหรือขั้นตอนใดของงาน มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรมากน้อยเพียงใด องค์กรจึงจำเป็นต้องทำการประเมินความเสี่ยงและต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ขั้นตอนในการประเมินความเสี่ยง

2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) องค์กรต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ล่วงหน้าและอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม โดยทั่วไปวัตถุประสงค์ขององค์กรแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

2.1.1 วัตถุประสงค์ระดับกิจการโดยรวม (Entity – Wide Level Objectives) เป็นวัตถุประสงค์หลักของการดำเนินงานในภาพรวมขององค์กร ซึ่งกำหนดโดยผู้บริหาร

2.1.2 วัตถุประสงค์ระดับกิจกรรม (Activity – Level Objectives) เป็นวัตถุประสงค์เฉพาะของการดำเนินงานทางธุรกิจในแต่ละกิจกรรมภายในองค์กร ซึ่งกำหนดโดยผู้บริหารระดับกลางที่รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม เช่น ผู้บริหารฝ่ายสินเชื่อ ผู้บริหาร

ฝ่ายการตลาด เป็นต้น ทั้งนี้วัตถุประสงค์ระดับกิจกรรมต้องสอดคล้องและสนับสนุนวัตถุประสงค์ระดับองค์กรโดยรวม

2.2 การระบุปัจจัยความเสี่ยง (Risk Identification) ปัจจัยความเสี่ยงบางอย่างอาจมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ระดับกิจการโดยรวม หรือ ผลกระทบระดับกิจกรรมเท่านั้น ปัจจัยความเสี่ยงบางอย่างอาจมีผลกระทบในระยะสั้น หรือ มีผลกระทบในระยะยาว หรือทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

2.3 การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) คือ การวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงที่มีต่อองค์กร และโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงดังกล่าวว่ามีมากหรือน้อยเพียงใด เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางจัดการกับความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

2.4 การจัดการความเสี่ยง (Risk Management) ผู้บริหารต้องกำหนดแนวทางจัดการกับความเสี่ยงและโอกาสที่จะเกิดขึ้น โดยทั่วไปความเสี่ยงมีสาเหตุจากปัจจัยภายในองค์กร จะใช้วิธีจัดระบบการควบคุมภายใน และกรณีเป็นความเสี่ยงที่มีสาเหตุจากปัจจัยภายนอก จะใช้วิธีการบริหารความเสี่ยง (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2558)

3.กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

กิจกรรมการควบคุม คือ นโยบาย มาตรการ และวิธีการดำเนินงาน ที่ผู้บริหารนำมาใช้ เพื่อให้สามารถลดและควบคุมความเสี่ยงขององค์กรได้ โดยกิจกรรมการควบคุมประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

3.1 การกำหนดนโยบายและแผนงาน (Policies and Plans) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและเป็นเครื่องมือในการควบคุม ติดตามและประเมินผล โดยมีการกำหนดผลงานที่คาดหวังไว้อย่างชัดเจนในรูปจำนวนผลงาน และระยะเวลาปฏิบัติตามแผนงาน

3.2 การสอบทานโดยผู้บริหาร (Management Review) คือการกระทำโดยผู้บริหารระดับสูงจะใช้วิธีวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริงกับแผนงานและงบประมาณที่ได้จัดทำไว้ล่วงหน้า เพื่อให้เห็นถึงภาพรวมของการดำเนินงานว่ามีปัญหาในด้านใด แล้วนำมาพิจารณาแก้ไขและเตรียมรับสถานการณ์ในอนาคตได้ ส่วนผู้บริหารระดับกลางก็ใช้วิธีสอบทานรายงานผลการปฏิบัติงานของพนักงานในสายบังคับบัญชาว่าการปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบาย แผนงานและงบประมาณ ตลอดจนวิธีปฏิบัติงานจริงเป็นไปตามข้อบังคับและระเบียบที่กำหนด

3.3 การประมวลผลข้อมูล (Information Processing) คือ การนำข้อมูลทางบัญชีการเงินและข้อมูลอื่นที่จำเป็นสำหรับประกอบการตัดสินใจทางการบริหาร โดยเริ่มจากการอนุมัติรายการ การบันทึกรายการ การสอบยันข้อมูลระหว่างกัน การเก็บรักษา และการควบคุมข้อมูลที่สำคัญการออกแบบและการใช้เทคโนโลยีที่ช่วยในการประมวลผลข้อมูล

3.4 การควบคุมทางกายภาพ (Physical Control) คือ การดูแลรักษาและป้องกันทรัพย์สิน และมีสภาพพร้อมใช้งาน เช่น การจัดให้มีสถานที่จัดเก็บอย่างปลอดภัย เหมาะสม มีเวรยามรักษาการณ์ การตรวจนับ การเปรียบเทียบกับทะเบียน หรือหลักฐานทางการบัญชี การทำประกันภัย เป็นต้น

3.5 การแบ่งแยกหน้าที่ (Segregation of Duties) คือ การแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างบุคคล หรือหน่วยงาน โดยจัดขึ้นให้มีการสอบยันความถูกต้องระหว่างกัน เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อข้อผิดพลาดและการทุจริต หรือการกระทำที่ไม่เหมาะสม โดยแยกหน้าที่การอนุมัติ การจดบันทึก การเก็บรักษา และการสอบทานออกจากกัน เช่น พนักงานคนเดียวไม่ควรมีหน้าที่อนุมัติการจ่ายเงิน เก็บรักษาเงิน นำเงินฝากธนาคาร บันทึกบัญชีธนาคารบัญชีลูกหนี้ และจัดทำบัญชียอดเงินฝากธนาคาร เป็นต้น

3.6 ดัชนีวัดผลการดำเนินงาน (Performance Indicators) คือ เครื่องมือที่ใช้บ่งบอกถึงสถานะขององค์กรว่าเป็นอย่างไรอยู่ในระดับที่น่าพอใจหรือไม่ เพื่อนำมาพิจารณาสั่งการแก้ไขปัญหาได้ทันกาล ดัชนีวัดผลการดำเนินงานที่นิยมใช้มักอยู่ในรูปของอัตราส่วนต่าง ๆ ที่แสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลทางการเงิน หรือการดำเนินงานอย่างหนึ่งกับข้อมูลอีกอย่างหนึ่ง

3.7 การจัดทำเอกสารหลักฐาน (Documentation) คือ การควบคุมและจัดทำเอกสารไว้เป็นหลักฐานเพื่ออ้างอิงและตรวจสอบ หรือเป็นแนวทางให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เช่น การทำสัญญาซื้อขาย การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน การกำหนดแบบฟอร์มเอกสาร เป็นต้น

3.8 การตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระ (Independent Checks on Performance) คือ ผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบจะต้องเป็นอิสระจากกลุ่มผู้ปฏิบัติงานนั้น ๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันและติดตามค้นหาสาเหตุของความเสียหายต่าง ๆ ขององค์กร (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2558)

4. ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

4.1 ข้อมูลสารสนเทศ คือ ข้อมูลทางการเงินการบัญชีได้แก่ ระบบเอกสาร ระบบบัญชี ระบบประมวลผลข้อมูล และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน ได้แก่ นโยบาย แผนงานและงบประมาณ กฎระเบียบต่าง ๆ ที่ใช้ในองค์กร อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่งงาน รวมถึงสารสนเทศทางธุรกิจ และอื่น ๆ ที่ได้จากแหล่งข้อมูลภายในและภายนอก

4.2 การสื่อสาร หมายถึง การจัดระบบสื่อสารให้ข้อมูลที่จัดทำไว้แล้วส่งไปถึงผู้ใช้ข้อมูลข่าวสารนั้น การสื่อสารที่ดีต้องเป็นการสื่อสารแบบ 2 ทาง (Two – ways Communication) กล่าวคือ มีการรับและส่งข้อมูลซึ่งกันและกันแบบโต้ตอบกันได้ โดยระบบ

การสื่อสารที่ดีต้องประกอบด้วย ระบบการสื่อสารทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ควรจัดให้มีการประเมินระบบการสื่อสารขององค์กรอย่างสม่ำเสมอ

5. การติดตามประเมินผล (Monitoring)

การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร อาจทำให้ระบบการควบคุมภายในมีประสิทธิภาพลดลง ผู้ประเมินผลต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกำหนดการควบคุมภายใน มีความอิสระและจัดทำรายงานนำเสนอให้ผู้บริหารทราบ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2558)

5. สหกรณ์กับการควบคุมภายในด้านบัญชี

การควบคุมภายในด้านบัญชีของสหกรณ์ เป็นการกำหนดวิธีการและมาตรการต่าง ๆ ที่ป้องกัน ดูแล รักษาสินทรัพย์ รวมไปถึงเอกสารหลักฐานของสหกรณ์ให้มีความปลอดภัย เพราะเนื่องจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบให้จัดทำบัญชีและงบการเงินตามกฎหมายสหกรณ์ และระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งการควบคุมภายในด้านบัญชีทำให้มีการจัดทำบัญชีและงบการเงินของสหกรณ์เป็นไปอย่างถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือได้ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2558)

วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านบัญชี

1. เพื่อให้การจัดทำบัญชีและงบการเงินเป็นไปตามกฎหมายสหกรณ์ ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ อย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือได้

2. นโยบายการบัญชีที่ถือปฏิบัติในการจัดทำบัญชีเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

3. การแสดงรายการในงบการเงินเป็นตามไปรูปแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2558)

ข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น

1. กำหนดนโยบายการบัญชีไม่เหมาะสม

2. ไม่มีการควบคุมเอกสารทางบัญชี ทำให้มีเอกสารสูญหาย เสียหาย

3. เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีไม่สมบูรณ์ ไม่ถูกต้อง หรือไม่ครบถ้วน

4. บันทึกรายการบัญชีโดยไม่ผ่านการอนุมัติจากผู้มีอำนาจ

5. การบันทึกบัญชีไม่ถูกต้อง หรือไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

6. การบันทึกบัญชี การจัดทำบัญชีย่อยและทะเบียนต่าง ๆ ไม่เรียบร้อย ไม่เป็นปัจจุบัน

7. ยอดรวมบัญชีย่อยไม่ถูกต้องตรงกับบัญชีแยกประเภททั่วไป (บัญชีคุมยอด) เป็นประจำ

8. การจัดทำงบการเงินไม่เป็นไปตามรูปแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

9. การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินไม่เพียงพอ

10. ไม่สามารถปิดบัญชีประจำได้ทันตามกำหนด

แนวทางการควบคุมด้านบัญชี

1. การจัดทำบัญชีเป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 มาตรา 65 และมาตรา 66 รวมถึงเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

2. มีการกำหนดนโยบายการบัญชีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำบัญชีเหมาะสมกับลักษณะการดำเนินธุรกิจ และเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

3. มีการกำหนดผู้รับผิดชอบเก็บรักษาเอกสารทางบัญชีที่ยังไม่ได้ใช้อย่างชัดเจน

4. มีการอนุมัติการเบิกใช้เอกสารทางบัญชีโดยผู้มีอำนาจ

5. มีการทำทะเบียนคุมเอกสารทางบัญชีแต่ละประเภทเป็นปัจจุบัน เช่น ทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงิน ทะเบียนคุมใบกำกับสินค้า ทะเบียนคุมสมุดคู่มือสมาชิก ทะเบียนคุมเช็ค เป็นต้น

6. เอกสารทางบัญชีมีการเรียงลำดับเลขที่ไว้ล่วงหน้า และใช้เอกสารนั้นโดยเรียงตามลำดับเลขที่

7. มีการอนุมัติโดยผู้มีอำนาจก่อนที่จะบันทึกรายการบัญชี เช่น การอนุมัติเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี การอนุมัติการบันทึกและสรุปรายการบัญชีก่อนผ่านรายการจากสมุดบัญชีขึ้นต้นไปบัญชีแยกประเภททั่วไป เป็นต้น

8. มีการจัดทำบัญชีเรียบร้อย เป็นปัจจุบัน มีเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีสมบูรณ์ถูกต้อง ครบถ้วน

9. มีการตรวจสอบความถูกต้องในการบันทึกบัญชีและการผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป บัญชีย่อยและทะเบียนต่าง ๆ สม่าเสมอ

10. มีการเปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยให้ถูกต้องตรงกับบัญชีแยกประเภททั่วไปอย่างสม่ำเสมอ กรณีพบข้อแตกต่างให้ค้นหาสาเหตุ

11. มีการตรวจสอบยอดคงเหลือตามบัญชีกับเอกสารจากบุคคลภายนอก เช่น ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร/สมุดคู่มือบัญชีเงินฝาก หนังสือยืนยันยอดเจ้าหนี้ ทุนเรือนหุ้น ลูกหนี้เงินรับฝาก เป็นต้น กรณีพบข้อแตกต่างให้ค้นหาสาเหตุ

12. มีการจัดทำบททดลองประจำเดือน

13. มีการจัดทำงบการเงินและแสดงรายการตามรูปแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ เข้าใจง่ายหลีกเลี่ยงการเสนอข้อมูลที่อาจก่อให้เกิดการเข้าใจผิด (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2558)

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิชญ ทน้นไชย (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “ประเมินการควบคุมภายในสหกรณ์ ออมทรัพย์ตำรวจภาค 5 จำกัด” ตามแนวคิดเรื่องการควบคุมภายในตามแนวทางของโคโซ่ ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพแวดล้อมของการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุมข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารการติดตามและประเมินผลการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแน่นอน และการสังเกตการณ์ เกี่ยวกับการควบคุมภายในสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจภาค 5 จำกัด จากบุคลากรฝ่ายจัดการของสหกรณ์ จำนวน 7 คน เกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านต่างๆทั้ง 7 กิจกรรม ได้แก่ ด้านการเงินการบัญชี ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจเงินรับฝาก เงินลงทุนในหลักทรัพย์ ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เจ้าหนี้เงินกู้ และสมาชิกและทุนเรือนหุ้น รวมทั้งระบบสารสนเทศและการสื่อสาร โดยใช้แบบสัมภาษณ์การควบคุมภายในเป็นเครื่องมือ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยใช้ค่าร้อยละของค่าคำตอบที่ได้ และการบรรยายเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่าสหกรณ์ ออมทรัพย์ตำรวจภาค 5 จำกัด มีการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องตามแนวทางของโคโซ่ ด้วยค่าร้อยละในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านการเงินการบัญชีร้อยละ 92.11 มีระดับการควบคุมภายในมากที่สุด ธุรกิจสินเชื่อ ร้อยละ 86.66 มีระดับการควบคุมภายในมากที่สุด ธุรกิจเงินรับฝาก ร้อยละ 89.66 มีระดับการควบคุมภายในมากที่สุด เงินลงทุนในหลักทรัพย์ ร้อยละ 75.00 มีระดับการควบคุมภายในมากที่สุด ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ร้อยละ 86.66 มีระดับการควบคุมภายในมากที่สุด เจ้าหนี้เงินกู้ร้อยละ 79.31 มีระดับการควบคุมภายในมากที่สุดสมาชิกและทุนเรือนหุ้น ร้อยละ 90.63 มีระดับการควบคุมภายในมากที่สุด และระบบสารสนเทศและการสื่อสาร ร้อยละ 83.33 มีระดับการควบคุมภายในมากที่สุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อประเมินผลการควบคุมภายในตามแนวทางโคโซ่ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด และเพื่อประเมินผลการควบคุมภายในทางบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ตามของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด

1. ประชากร

การวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จำนวน 15 คน ผู้จัดการสหกรณ์และรองผู้จัดการสหกรณ์จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่สหกรณ์จำนวน 4 คน ผู้ตรวจสอบกิจการจำนวน 1 คน ผู้ตรวจสอบภายในจำนวน 1 คน ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด และผู้มีหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 25 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาวิจัยประกอบด้วย

2.1 แบบเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัย ได้ปรับปรุงและพัฒนาหัวข้อในการเก็บข้อมูลจากการควบคุมภายในแนวทางโคโซ่ตามแนวทางสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและการควบคุมภายในทางบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นจากประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยมีองค์ประกอบของแบบสอบถาม (ภาคผนวก ข.) จำนวน 4 ตอน ดังนี้

2.2.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

2.2.2 แบบสอบถามการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแนวทางโคโซ่ เป็นแบบสอบถามที่ดัดแปลงจากแบบมาตรฐานการประเมินองค์ประกอบการควบคุมภายในของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน, 2556) เป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ดังนี้

- 1) ประเมินองค์ประกอบ สภาพแวดล้อมการควบคุม จำนวน 29 ข้อ
- 2) ประเมินองค์ประกอบ การประเมินความเสี่ยง จำนวน 9 ข้อ
- 3) ประเมินองค์ประกอบ กิจกรรมควบคุม จำนวน 7 ข้อ
- 4) ประเมินองค์ประกอบ สารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 8 ข้อ
- 5) ประเมินองค์ประกอบ การติดตามประเมินผล จำนวน 8 ข้อ

2.2.3 แบบสอบถามการควบคุมภายในของด้านการบัญชีตามแนวทางกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นแบบสอบถามที่ดัดแปลงข้อคำถามจากแบบมาตรฐานการประเมินการควบคุมภายในสหกรณ์ ด้านบัญชีโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2556) (ภาคผนวก ก) เป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประเมินระดับการควบคุมภายในกิจกรรมการบัญชี ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 63 ข้อ

2.2.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบแบบสอบถามการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแนวทางโคโซและควบคุมภายในของด้านการบัญชี เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด

2.3 การตรวจสอบแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ได้พัฒนาขึ้นไปขอคำปรึกษาและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.อนุชา ฐิริพันธ์ภิญโญ แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากระเบียบ คำสั่ง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบและควบคุมภายใน หนังสือ เอกสารทางการเงิน บัญชี และบทความทางวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สื่อออนไลน์ วารสาร การค้นคว้าอิสระ มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการควบคุมภายใน รายงานกิจการประจำปี สหกรณ์ออมทรัพย์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด โดยใช้แบบเก็บข้อมูล

3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปจัดเก็บข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไปให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ รองผู้จัดการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ผู้สอบบัญชี ผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ และผู้มีหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์ ซึ่งเป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัยในคราวประชุมประจำเดือนของผู้มีหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์ โดยผู้วิจัยได้เข้าร่วมประชุมและให้ข้อเสนอแนะในการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยกำหนดมอบแบบสอบถามในแต่ละกิจกรรมให้กับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ผู้ตรวจสอบภายใน ผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ และผู้มีหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์ ดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

3.2.2 แบบสอบถามการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแนวทางโคโซ เป็นแบบสอบถามที่ดัดแปลงจากแบบมาตรฐานการประเมินองค์ประกอบการควบคุมภายในของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน, 2556) เป็นข้อคำถามลักษณะคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) ดังนี้

- 1) ประเมินองค์ประกอบ สภาพแวดล้อมการควบคุม จำนวน 29 ข้อ
- 2) ประเมินองค์ประกอบ การประเมินความเสี่ยง จำนวน 9 ข้อ
- 3) ประเมินองค์ประกอบ กิจกรรมควบคุม จำนวน 7 ข้อ
- 4) ประเมินองค์ประกอบ สารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 8 ข้อ
- 5) ประเมินองค์ประกอบ การติดตามประเมินผล จำนวน 8 ข้อ

3.2. แบบสอบถามการควบคุมภายในของด้านการบัญชี เป็นแบบสอบถามที่ดัดแปลงข้อคำถามจากแบบมาตรฐานการประเมินการควบคุมภายในสหกรณ์ โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2556) (ภาคผนวก ก) เป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประเมินระดับการควบคุมภายในกิจกรรมการบัญชี ประกอบด้วย ข้อคำถาม จำนวน 63 ข้อ

3.2.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบแบบสอบถามการประเมินการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแนวทางโคโซและควบคุมภายในของด้านการบัญชี เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด

3.2.5 การตรวจสอบแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ได้พัฒนาขึ้นไปขอคำปรึกษาและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ นำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินกิจกรรมแบบสอบถามการประเมินการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแนวทางโคโซ จากแบบสอบถามเพื่อสำรวจและการประเมินผลการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแนวทางโคโซ เป็นการประเมินโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาเป็นข้อคำถามลักษณะ

คำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบลิเคิทสเกล (Likert Scale) โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับการควบคุมภายใน	ค่าคะแนน
มีระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ดีมาก	5
มีระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ดี	4
มีระบบการควบคุมภายในสหกรณ์พอใช้	3
มีระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ที่ยังไม่เพียงพอ ต้องปรับปรุง	2
ไม่มีระบบการควบคุมภายในสหกรณ์	1

หลังจากนั้นนำผลคะแนนที่ได้มาหารระดับคะแนนเฉลี่ย โดยกำหนดความสำคัญระดับการควบคุมภายใน โดยการหาช่วงกว้างอันตรภาคชั้น จะได้ช่วงกว้างระดับ 0.8 คือ

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการแบ่ง}}$$

$$\text{แทนค่า จากสูตร} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของประชากรมาพิจารณาระดับความคิดเห็น ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการควบคุมภายใน
4.21 - 5.00	หมายถึง มีระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ดีมาก
3.41 - 4.20	หมายถึง มีระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ดี
2.61 - 3.40	หมายถึง มีระบบการควบคุมภายในสหกรณ์พอใช้
1.81 - 2.60	หมายถึง มีระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ที่ยังไม่เพียงพอ ต้องปรับปรุง
1.00 - 1.80	หมายถึง ไม่มีระบบการควบคุมภายในสหกรณ์

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินกิจกรรมแบบสอบถามการประเมินการควบคุมภายในของด้านการบัญชีตามแนวทางกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จากแบบสอบถามเพื่อสำรวจการประเมินผลการควบคุมภายในของด้านการบัญชี เป็นการประเมินโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดการใช้คะแนนคำตอบแบบสอบถาม ตามแนวทางการประเมินการควบคุมภายในของสหกรณ์ ด้านการบัญชี ดังนี้

มี/ใช่ 1	หมายถึง	มีการปฏิบัติในสหกรณ์
ไม่มี/ไม่ใช่ 2	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติในสหกรณ์

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแนวทางโคโช้และการควบคุมภายในของด้านการบัญชีตามแนวทางกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยการนำข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินผลการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด โดยการนำข้อมูลผลการวิเคราะห์การควบคุมภายในที่ประเมินได้ในข้อ 4.2-4.4 และแบบสอบถามปลายเปิด เป็นประเด็นหัวข้อมาสรุปในการวิจัย และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการควบคุมภายในที่ดีต่อสหกรณ์ต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การประเมินผลการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ปทุมธานี จำกัด ผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับของวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ รองผู้จัดการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้ตรวจสอบภายใน และผู้มีหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์

2. ประเมินผลการควบคุมภายในตามแนวทางโคโซ่ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ปทุมธานี จำกัด

3. ประเมินผลการควบคุมภายในทางบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ปทุมธานี จำกัด

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแนวทางโคโซ่และการควบคุมภายในด้านการบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ รองผู้จัดการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้ตรวจสอบภายใน และผู้มีหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับตำแหน่งปัจจุบัน การศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงานในสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ปทุมธานี จำกัด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงตามตารางที่ 4.1 ถึงตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศของประชากรที่ทำการศึกษา

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	19	76
หญิง	6	24
รวม	25	100

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 19 คน หรือร้อยละ 76 ที่เหลือเป็นเพศหญิง จำนวน 6 คน หรือร้อยละ 24

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละตามช่วงอายุของประชากรที่ทำการศึกษา

ช่วงอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุต่ำกว่า 40 ปี	3	12
อายุ 40 ปี ถึง 50 ปี	7	28
อายุ 50 ปีขึ้นไป	15	60
รวม	25	100

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน หรือร้อยละ 60 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 40 ปี ถึง 50 ปี จำนวน 7 คน หรือร้อยละ 28 และส่วนน้อยที่สุดอยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 40 ปีจำนวน 3 คน หรือร้อยละ 12 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละตามตำแหน่งปัจจุบันของประชากรที่ศึกษา

ตำแหน่ง	จำนวน(คน)	ร้อยละ
คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์	15	60
ผู้จัดการสหกรณ์ รองผู้จัดการสหกรณ์	2	8
เจ้าหน้าที่สหกรณ์	4	16
ผู้มีหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์	2	8
ผู้ตรวจสอบกิจการ	1	4
ผู้ตรวจสอบภายใน	1	4
รวม	25	100

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ จำนวน 15 คน หรือร้อยละ 60 รองลงมาได้แก่ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ จำนวน 4 คน หรือร้อยละ 16 ผู้จัดการสหกรณ์ รองผู้จัดการสหกรณ์จำนวน 2 คน หรือร้อยละ 8 ผู้มีหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์ จำนวน 2 คน หรือร้อยละ 8 และน้อยที่สุดคือ ผู้ตรวจสอบกิจการ จำนวน 1 คน หรือร้อยละ 4 และผู้ตรวจสอบภายใน จำนวน 1 คน หรือร้อยละ 4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาของประชากรที่ศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ปริญญาตรี	4	16
ปริญญาโท	20	80
สูงกว่าปริญญาโท	1	4
รวม	25	100

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ของประชากรอยู่ในระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 20 คน หรือร้อยละ 80 รองลงมาในระดับปริญญาตรี จำนวน 4 คน หรือร้อยละ 16 และน้อยที่สุดคือระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท จำนวน 1 คน หรือร้อยละ 4

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของระยะเวลาการปฏิบัติงานในสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด ของประชากรที่ศึกษา

ระยะเวลาการปฏิบัติงานในสหกรณ์ออมทรัพย์ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด	จำนวน(คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	3	12
1 – 5 ปี	3	12
5 – 10 ปี	4	16
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	15	60
รวม	25	100

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระยะเวลาการปฏิบัติงานในสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด ส่วนใหญ่ของประชากรอยู่ในระยะเวลามากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน หรือร้อยละ 60 รองลงมาระยะเวลา 5 ปี ถึง 10 ปี จำนวน 4 คน หรือร้อยละ 16 ระยะเวลา 1 ปี ถึง 5 ปี จำนวน 3 คน หรือร้อยละ 12 และระยะเวลาน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 3 คน หรือร้อยละ 12

จากข้อมูลด้านประชากรซึ่งเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้ตรวจสอบภายใน และผู้มีหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด ตามตารางที่ 4.1 – 4.5 สามารถสรุปโดยภาพรวมได้ว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 76 และเพศหญิง ร้อยละ 24 มีอายุอยู่ในช่วง 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 64 ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ร้อยละ 60 จบการศึกษาในระดับปริญญาโท ร้อยละ 80 และมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 60

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลประเมินผลการควบคุมภายในตามแนวทางโคโซ่ของสหกรณ์ ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ได้จัดทำแบบมาตรฐานการประเมินองค์ประกอบการควบคุมภายในตามแนวคิด COSO ซึ่งจะประเมิน 5 ด้าน ประกอบด้วย การประเมินองค์ประกอบ สภาพแวดล้อม การควบคุมการประเมินความเสี่ยง กิจการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล โดยการนำมาแจกแจงจำนวน (ความถี่) ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 4.6 ถึง 4.17 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความซื่อสัตย์และจริยธรรมของประชากรที่ศึกษา

องค์ประกอบที่ 1	ไม่มี	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการควบคุมภายใน
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	Mean	S.D.	แปลผล
1.ความซื่อสัตย์และจริยธรรม								
1) มีการจัดทำข้อกำหนดด้านจริยธรรมหรือจรรยาบรรณเป็นแนวทางการปฏิบัติ หรือมีมาตรฐานการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน			3	21	1	3.92	.40	ดี
2) มีการอบรมด้านจริยธรรม อันเป็นแนวทางที่ควรปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่สหกรณ์	1	1	2	20	2	3.92	.52	ดี
3) ผู้บริหารสหกรณ์ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี				21	4	4.16	.37	ดี
4) มีการลงโทษทางวินัยเมื่อมีการฝ่าฝืน			4	21		3.84	.37	ดี
ผลรวมรายข้อ ความซื่อสัตย์และจริยธรรม						3.96	.33	ดี

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน, จำนวนข้อคำถาม 5 ข้อ

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการควบคุมภายใน องค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อม การควบคุมด้านที่ 1 ความซื่อสัตย์และจริยธรรมของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด มีจำนวนประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ 25 คน พบว่าประชากรที่ศึกษามีความซื่อสัตย์และจริยธรรม อยู่ในระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ดี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.96 เมื่อมีการประเมินผลเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสหกรณ์ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 รองลงมา ฝ่ายบริหารได้กำหนดเป้าหมายดำเนินงานที่เป็นไปได้ โดยไม่สร้างความกดดันให้แก่พนักงาน ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่เป็นไปไม่ได้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 รองลงมา มีการจัดทำ ข้อกำหนดด้านจริยธรรมหรือจรรยาบรรณเป็นแนวทางการปฏิบัติ หรือมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน อย่างชัดเจน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 รองลงมา มีการอบรมด้านจริยธรรมอันเป็นแนวทางที่ควรปฏิบัติ ให้กับพนักงานสหกรณ์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และมีการลงโทษทางวินัยเมื่อมีการฝ่าฝืน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความรู้ ทักษะ ความสามารถเชิงแข่งขันของประชากรที่ศึกษา

องค์ประกอบที่ 1	ไม่มี	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการควบคุมภายใน
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	Mean	S.D.	แปลผล
1) มีการกำหนดระดับความรู้และความสามารถที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานแต่ละอย่าง			2	22	1	3.96	.35	ดี
2) มีการเกณฑ์ในการพิจารณาบรรจุพนักงานให้เหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบ				23	2	4.08	.27	ดี
3) มีแผนอบรมเพิ่มเติมในการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเหมาะสม			2	23		3.92	.27	ดี
4) มีการพัฒนาและทำการทดสอบความรู้เกี่ยวกับทักษะความรู้ ความสามารถที่จำเป็นของพนักงานว่ามีความเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอ			1	24		3.96	.20	ดี
5) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานพิจารณาจากผลสำเร็จของงาน			3	20	2	3.96	.45	ดี
ผลรวมรายข้อ ความรู้ ทักษะ ความสามารถเชิงแข่งขัน						3.97	.30	ดี

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน, จำนวนข้อคำถาม 5 ข้อ

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการควบคุมภายใน องค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุมด้านที่ 2 ความรู้ ทักษะ ความสามารถเชิงแข่งขันของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการ

ส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด มีจำนวนประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้อยู่ 25 คน พบว่าประชากรที่ศึกษามีความรู้ทักษะความสามารถเชิงแข่งขันอยู่ในระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ดี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.97 เมื่อมีการประเมินผลเป็นรายข้อ พบว่า มีการเกณฑ์ในการพิจารณาบรรจุพนักงานให้เหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 รองลงมา มีการกำหนดระดับความรู้และความสามารถที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานแต่ละอย่าง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 รองลงมา มีการพัฒนาและทำการทดสอบความรู้เกี่ยวกับทักษะ ความรู้ ความสามารถที่จำเป็นของพนักงานว่ามีความเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 รองลงมา มีการประเมินผลการปฏิบัติงานพิจารณาจากผลสำเร็จของงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 และมีแผนอบรมเพิ่มเติมในการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับโครงสร้างของสหกรณ์ของประชากรที่ศึกษา

องค์ประกอบที่ 1	ไม่มี	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการควบคุมภายใน
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
3.โครงสร้างของสหกรณ์								
1) มีการจัดโครงสร้างของสหกรณ์และสายงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจนเหมาะสมกับขนาดและลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์			3	19	3	4.00	.50	ดี
2) มีการประเมินโครงสร้างและจัดโครงสร้างขององค์กรเป็นระยะๆ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์			2	22	1	3.96	.35	ดี

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

องค์ประกอบที่ 1	ไม่มี	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย	ส่วน	ระดับ
สภาพแวดล้อมการควบคุม							เบี่ยงเบน	การ
3.โครงสร้างของสหกรณ์							มาตรฐาน	ควบคุม
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	Mean	S.D.	ภายใน
								แปลผล
3) โครงสร้างของสหกรณ์มีบุคลากรในจำนวนที่เพียงพอ			3	19	3	4.00	.50	ดี
4) มีการจัดแบ่งหน้าที่การทำงานในแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน			3	19	3	4.00	.50	ดี
ผลรวมรายข้อ โครงสร้างของสหกรณ์						3.99	.43	ดี

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน, จำนวนข้อคำถาม 4 ข้อ

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการควบคุมภายใน องค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุมด้านที่ 3.โครงสร้างของสหกรณ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด มีจำนวนประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ 25 คน พบว่าประชากรที่ศึกษามีโครงสร้างของสหกรณ์อยู่ในระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ดี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.99 เมื่อมีการประเมินผลเป็นรายข้อ พบว่ามีการจัดโครงสร้างของสหกรณ์และสายงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจนเหมาะสมกับขนาดและลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 รองลงมา โครงสร้างของสหกรณ์มีบุคลากรในจำนวนที่เพียงพอ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 รองลงมา มีการจัดแบ่งหน้าที่การทำงานในแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และมีการประเมินโครงสร้างและจัดโครงสร้างขององค์กรเป็นระยะๆ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับนโยบายและวิธีการ
บริหารงานด้านบุคลากรของของประชากรที่ศึกษา

องค์ประกอบที่ 1	ไม่มี	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ การ ควบคุม ภายใน
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	Mean	S.D.	แปลผล
1)มีการกำหนดวิธีปฏิบัติในการ คัดเลือก สรรหาพนักงาน สหกรณ์ เพื่อให้ได้บุคคลที่มี คุณภาพเหมาะสมกับสายงาน			3	20	2	3.69	.45	ดี
2)มีการกำหนดระเบียบ เกี่ยวกับสวัสดิการและเงิน ช่วยเหลือต่างๆ และมีการ ปรับปรุงในทันสถานการณ์ เสมอ				21	4	4.16	.37	ดี
3)มีมาตรฐานในการกำหนด อัตราค่าจ้าง เงินเดือนเริ่มต้น และจัดทำช่วงเงินเดือนแต่ละ ตำแหน่งอย่างเหมาะสม						4.00	.50	ดี
4)มีการพิจารณาขึ้นเงินเดือน ค่าจ้าง โดยให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ของการประเมิน ผลการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้			1	19	5	4.16	.47	ดี
5)มีการจัดบรรยากาศในการ ปฏิบัติงาน โดยการมีส่วนร่วม ของพนักงานอย่างจริงจังและ ต่อเนื่อง	2	1	5	16	1	3.52	.96	ดี
ผลรวมรายข้อ นโยบายและ วิธีการบริหารงานด้าน บุคลากร						3.90	.55	ดี

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน, จำนวนข้อคำถาม 5 ข้อ

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการควบคุมภายใน องค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อม การควบคุมด้านที่ 4.นโยบายและวิธีการบริหารงานด้านบุคลากรของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการ ส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด มีจำนวนประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ 25 คน พบว่าประชากรที่ศึกษามีนโยบายและวิธีการบริหารงานด้านบุคลากรอยู่ในระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ดี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.90 เมื่อมีการประเมินผลเป็นรายข้อ พบว่า มีการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับสวัสดิการและเงินช่วยเหลือต่างๆ และมีการปรับปรุงในทันสถานการณ์เสมอ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 รองลงมา มีการพิจารณาขึ้นเงินเดือน ค่าจ้าง โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการประเมินผลการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 รองลงมา มีมาตรฐานในการกำหนดอัตราค่าจ้าง เงินเดือนเริ่มต้น และจัดทำช่วงเงินเดือนแต่ละตำแหน่งอย่างเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 รองลงมา มีการกำหนดวิธีปฏิบัติในการคัดเลือก สรรหาพนักงานสหกรณ์ เพื่อให้ได้บุคคลที่มีคุณภาพ เหมาะสมกับสายงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และมีการจัดบรรยากาศในการปฏิบัติงาน โดยการมีส่วนร่วมของพนักงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหารของประชากรที่ศึกษา

องค์ประกอบที่ 1	ไม่มี	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการควบคุมภายใน
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	Mean	S.D.	แปลผล
1) ผู้บริหารมีทัศนคติที่ดีต่อสหกรณ์ และสนับสนุนการปฏิบัติงานให้หน้าที่ในทุกระบวนงาน			1	21	3	4.08	.40	ดี
2) ผู้บริหารมีการปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อย่างสม่ำเสมอ			1	21	3	4.08	.40	ดี
3) ผู้บริหารมีการบริหารอย่าง มุ่งมั่น ตั้งอยู่บนความซื่อสัตย์ สุจริต			1	19	5	4.16	.47	ดี
4) ผู้บริหารมีวิธีการจัดการบริหารความเสี่ยงในสหกรณ์ อย่างระมัดระวัง มีความรอบคอบและเหมาะสม				20	25	4.20	.40	ดี
5) ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานของผู้ตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายนอก รวมทั้งรับฟังข้อเสนอแนะ				18	7	4.28	.45	ดีมาก
ผลรวมรายข้อปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหาร						4.16	.42	ดี

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน, จำนวนข้อคำถาม 5 ข้อ

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการควบคุมภายใน องค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุมด้านที่ 5. ปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหารของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการ

ส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด มีจำนวนประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้อยู่ 25 คน พบว่าประชากรที่ศึกษาปริญญา และรูปแบบการทำงานของผู้บริหารอยู่ในระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ดี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.16 เมื่อมีการประเมินผลเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานของผู้ตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายนอก รวมทั้งรับฟังข้อเสนอแนะโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 รองลงมา ผู้บริหารมีวิธีการจัดการบริหารความเสี่ยงในสหกรณ์อย่างระมัดระวัง มีความรอบคอบ และเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 รองลงมา ผู้บริหารมีการบริหารอย่างมุ่งมั่น ตั้งอยู่บนความซื่อสัตย์สุจริต โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 รองลงมา ผู้บริหารมีทัศนคติที่ดีต่อสหกรณ์ และสนับสนุนการปฏิบัติงานให้หน้าที่ในทุกระบวนงาน และผู้บริหารมีการปรึกษาหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างสม่ำเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมอบหมาย อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของประชากรที่ศึกษา

องค์ประกอบที่ 1	ไม่มี	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
สภาพแวดล้อมการควบคุม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	Mean	S.D.	การควบคุมภายใน
6.การมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ								
1) มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม โดยมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าโดยทั่วกัน			1	20	4	4.12	.44	ดี
2) มีจำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงานเหมาะสมเพียงพอ			4	18	3	3.96	.53	ดี
3) ผู้บริหารมีการติดตามผลการปฏิบัติงานที่มอบหมายไปแล้วอย่างสม่ำเสมอ			1	22	2	4.04	.35	ดี
ผลรวมรายข้อการมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ						4.04	.44	ดี

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน, จำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ

จากตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการควบคุมภายใน องค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อม การควบคุมด้านที่ 6.การมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการ ส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด มีจำนวนประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ 25 คน พบว่าประชากรที่ศึกษา การมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอยู่ในระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ดี มีค่าเฉลี่ย โดยรวมเท่ากับ 4.04 เมื่อมีการประเมินผลเป็นรายข้อ พบว่า มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม โดยมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าโดยทั่วกันโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 รองลงมา ผู้บริหารมีการติดตามผลการปฏิบัติงานที่มอบหมายไปแล้วอย่างสม่ำเสมอโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 และ มีจำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงานเหมาะสมเพียงพอ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคณะกรรมการบริหาร หรือคณะกรรมการตรวจสอบของประชากรที่ศึกษา

องค์ประกอบที่ 1	ไม่มี	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการควบคุมภายใน
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	Mean	S.D.	แปลผล
1) คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หรือคณะกรรมการตรวจสอบมีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ รวมทั้งมีเวลาให้การปฏิบัติงานอย่างเต็มที่			3	16	6	4.12	.60	ดี
2) จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หรือคณะกรรมการตรวจสอบ มีการกำกับดูแลสหกรณ์เป็นไปตามระบบการควบคุมภายในอย่างสม่ำเสมอ			1	21	3	4.08	.40	ดี
ผลรวมรายข้อคณะกรรมการบริหารหรือคณะกรรมการตรวจสอบ						4.10	.80	ดี

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน, จำนวนข้อคำถาม 2 ข้อ

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการควบคุมภายใน องค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุมด้านที่ 7.คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หรือคณะกรรมการตรวจสอบของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด มีจำนวนประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ 25 คน พบว่าประชากรที่ศึกษาคณะกรรมการบริหารหรือคณะกรรมการตรวจสอบอยู่ในระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ดีมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.10 เมื่อมีการประเมินผลเป็นรายข้อ พบว่า คณะกรรมการบริหารหรือคณะกรรมการตรวจสอบมีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ รวมทั้งมีเวลา

ให้กับการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และมีจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหรือคณะกรรมการตรวจสอบ มีการกำกับดูแลสหกรณ์เป็นไปตามระบบการควบคุมภายในอย่างสม่ำเสมอโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการกำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ของประชากรที่ศึกษา

องค์ประกอบที่ 2	ไม่มี	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการควบคุมภายใน
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	Mean	S.D.	แปลผล
1) มีการกำหนดวัตถุประสงค์โดยรวมของสหกรณ์ในรูปแบบเป้าหมาย และพันธกิจ			2	20	3	4.04	.45	ดี
2) มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ให้บุคลากรทุกคนทราบ			2	20	3	4.04	.45	ดี
3) มีแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับความเป็นจริง			3	18	4	4.04	.53	ดี
ผลรวมรายข้อการกำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์						4.04	.47	ดี

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน, จำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ

จากตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการควบคุมภายใน องค์ประกอบที่ 2 การประเมินความเสี่ยง ด้านที่ 1.การกำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ปทุมธานี จำกัด มีจำนวนประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ 25 คน พบว่าประชากรที่ศึกษาการกำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์อยู่ในระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ดี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.04 เมื่อมีการประเมินผลเป็นรายข้อ พบว่า มีการกำหนดวัตถุประสงค์โดยรวมของสหกรณ์ในรูปแบบเป้าหมาย และพันธกิจ และมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ให้บุคลากรทุกคนทราบ และมีแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับความเป็นจริง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 แสดงจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับมาตรฐานในการกำหนดวัตถุประสงค์ของประชากรที่ศึกษา

องค์ประกอบที่ 2	ไม่มี	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการควบคุมภายใน
การประเมินความเสี่ยง	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	Mean	S.D.	แปลผล
2.มาตรฐานในการกำหนดวัตถุประสงค์								
2.1 การควบคุมแบบป้องกัน มีวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้น เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก			3	20	2	3.96	.45	ดี
2.2 การควบคุมแบบค้นพบมีวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้น เพื่อทำการค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นมาแล้ว			5	18	2	3.88	.52	ดี
2.3 การควบคุมแบบแก้ไขมีวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต			2	21	2	4.00	.40	ดี
2.4 การควบคุมแบบส่งเสริม มีวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จ โดยตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ			2	23		3.92	.27	ดี
ผลรวมรายข้อมาตรฐานในการกำหนดวัตถุประสงค์						3.94	.41	ดี

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน, จำนวนข้อคำถาม 4 ข้อ

จากตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการควบคุมภายใน องค์ประกอบที่ 2 การประเมินความเสี่ยง ด้านที่ 3.มาตรฐานในการกำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ปทุมธานี จำกัด มีจำนวนประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ 25 คน พบว่าประชากรที่ศึกษามาตรฐาน

ในการกำหนดวัตถุประสงค์อยู่ในระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ดี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.94 เมื่อมีการประเมินผลเป็นรายข้อ พบว่า มีวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 รองลงมา มีวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้น เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 รองลงมา มีวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จ โดยตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และ มีวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้น เพื่อทำการค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นมาแล้ว โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 แสดงจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับกิจกรรมการควบคุมของประชากรที่ศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการควบคุม	ไม่มี	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดี	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับการ ควบคุม ภายใน
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
1) มีการกำหนดนโยบาย แผนงาน และงบประมาณเพื่อ เป็นวิธีปฏิบัติที่ชัดเจน			2	18	5	4.12	.52	ดี
2) มีการจัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงานบัญชีไว้อย่างละเอียด			5	17	3	3.92	.57	ดี
3) มีการกำหนดหน้าที่การดูแล ทรัพย์สินจากหน้าที่ทางบัญชี อย่างชัดเจน			4	16	5	4.04	.61	ดี
4) มีการกำหนดผู้มีอำนาจ อนุมัติวงเงินไว้อย่างชัดเจน			1	19	5	4.16	.47	ดี
ผลรวมรายข้อกิจกรรมการ ควบคุม						4.06	.54	ดี

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน, จำนวนข้อคำถาม 4 ข้อ

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการควบคุมภายใน องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการควบคุมของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด มีจำนวนประชากรที่ศึกษา

ในครั้งนี้ 25 คน พบว่าประชากรที่ศึกษากิจกรรมการควบคุมอยู่ในระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ดี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.06 เมื่อมีการประเมินผลเป็นรายข้อ พบว่า มีการกำหนดผู้มีอำนาจอนุมัติวงเงินไว้อย่างชัดเจน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 รองลงมา มีการกำหนดนโยบาย แผนงาน และงบประมาณเพื่อเป็นวิธีปฏิบัติที่ชัดเจน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 รองลงมา มีการกำหนดหน้าที่การดูแลทรัพย์สินจากหน้าที่ทางบัญชีอย่างชัดเจน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 และ มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานบัญชีไว้อย่างละเอียด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 แสดงจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสารในองค์กรของประชากรที่ศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 ข้อมูลสารสนเทศ และการ สื่อสารในองค์กร	ไม่มี	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ การ ควบคุม ภายใน
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	Mean	S.D.	แปลผล
1) มีการจัดเก็บข้อมูลหรือเอกสารไว้อย่างสมบูรณ์และเป็นหมวดหมู่						4.20	.50	ดี
2) มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน หรือตามนโยบาย โดยมีข้อมูลที่ตรงตามเวลา สามารถเสนอให้ผู้บริหารแก้ไขอย่างรวดเร็วที่สุด						4.12	.52	ดี
3) มีการสื่อสารให้กับบุคลากรทุกคนทราบถึงอำนาจหน้าที่ของตนในเรื่องการควบคุมภายใน						4.00	.40	ดี
4) มีการรับฟังข้อคิดเห็นจากสมาชิก เพื่อนำมาปรับปรุง สหกรณ์ให้ดีขึ้น						4.08	.40	ดี
5) หากได้รับข้อร้องเรียนจากสมาชิก จัดให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไข ปรับปรุง						4.00	.33	ดี
ผลรวมรายข้อข้อมูล สารสนเทศ และการสื่อสารใน องค์กร						4.10	.43	ดี

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน, จำนวนข้อคำถาม 5 ข้อ

จากตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการควบคุมภายใน องค์ประกอบที่ 4 ข้อมูลสารสนเทศ และ การสื่อสารในองค์กรของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด

มีจำนวนประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ 25 คน พบว่าประชากรที่ศึกษาข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสาร ในองค์กรอยู่ในระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ดี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.10 เมื่อมีการประเมินผล เป็นรายข้อ พบว่า มีการจัดเก็บข้อมูลหรือเอกสารไว้อย่างสมบูรณ์และเป็นหมวดหมู่ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.20 รองลงมา มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน หรือตามนโยบาย โดยมีข้อมูล ที่ตรงตามเวลา สามารถเสนอให้ผู้บริหารแก้ไขอย่างรวดเร็วที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 รองลงมา มีการรับฟังข้อคิดเห็นจากสมาชิก เพื่อนำมาปรับปรุงสหกรณ์ให้ดีขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 รองลงมา มีการสื่อสารให้กับบุคลากรทุกคนทราบถึงอำนาจหน้าที่ของตนในเรื่องการควบคุมภายใน และหากได้รับข้อร้องเรียนจากสมาชิก จัดให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไข ปรับปรุง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 แสดงจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการติดตาม และการประเมินผลของประชากรที่ศึกษา

องค์ประกอบที่ 5 การติดตาม และการประเมินผล	ไม่มี	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการควบคุมภายใน
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	Mean	S.D.	แปลผล
1) มีการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างแผนกับผลการดำเนินงานและนำไปรายงานให้กำกับดูแลทราบเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างต่อเนื่อง						3.84	.37	ดี
2) มีการประเมินผลประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ						4.04	.61	ดี

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

องค์ประกอบที่ 5 การติดตาม และการประเมินผล	ไม่มี	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดี มาก	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับการ ควบคุม ภายใน
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	Mean	S.D.	แปลผล
3) มีการรายงานผลการ ประเมินผลการตรวจสอบของ ผู้ตรวจสอบภายใน ต่อผู้กำกับ ดูแล และ มีการเก็บรักษา หลักฐานในการติดตามผลของ งานอย่างสม่ำเสมอ						4.20	.57	ดี
4) มีการเก็บรักษาหลักฐานใน การติดตามผลของงานอย่าง สม่ำเสมอ						4.20	.57	ดี
5) มีผู้ตรวจสอบภายในที่มี ความรู้ ทักษะ ความสามารถใน การปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม						4.20	.40	ดี
6) บุคลากรในสหกรณ์รับรู้และ ปฏิบัติงานด้วยจรรยาบรรณ						4.16	.47	ดี
ผลรวมรายข้อการติดตามและ การประเมินผล						4.10	.49	ดี

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน, จำนวนข้อคำถาม 6 ข้อ

จากตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการควบคุมภายใน องค์ประกอบที่ 5 การติดตามและการประเมินผลสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด มีจำนวนประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ 25 คน พบว่าประชากรที่ศึกษาการติดตามและการประเมินผลอยู่ในระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ดี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.10 เมื่อมีการประเมินผลเป็นรายข้อ พบว่า มีการรายงานผลการประเมินผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน ต่อผู้กำกับ ดูแล และ มีการเก็บรักษาหลักฐานในการติดตามผลของงานอย่างสม่ำเสมอ และมีผู้ตรวจสอบภายในที่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 รองลงมา บุคลากรในสหกรณ์รับรู้และปฏิบัติงานด้วยจรรยาบรรณ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 รองลงมา มีการประเมินผลประสิทธิภาพ

การควบคุมภายในที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 และ มีการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างแผนกับผลการดำเนินงานและนำไปรายงานให้กำกับดูแลทราบเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลประเมินผลการควบคุมภายในทางบัญชีตามแนวทางของ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ปทุมธานี จำกัด

ในการวิจัยถึงการประเมินผลการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่น
ปทุมธานี จำกัด ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและได้พัฒนาแบบการประเมินการควบคุมภายในของสหกรณ์
ด้านการบัญชีของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์,2556) (ภาคผนวก ก) เป็นข้อคำถาม
แบบตรวจสอบรายการ (Check list) โดยการนำมาแจกแจงจำนวน (ความถี่) ค่าร้อยละ ดังแสดง
ในตาราง 4.18 ถึง 4.23

ตารางที่ 4.18 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ของการควบคุมภายในของสหกรณ์ ด้านการบัญชี หัวข้อที่ 1.
การเก็บรักษาเงินโดยทั่วไปของประชากรที่ศึกษา

คำถาม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	เกณฑ์ การประเมิน
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. การเก็บรักษาเงินโดยทั่วไป			
1) มีสถานที่และตู้รับฝากสำหรับเก็บรักษาเงินที่ปลอดภัย	25 100 %	-	ผ่าน
2) มีกรรมการรักษาเงินที่ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ ถูกต้องตาม ระเบียบ	25 100 %	-	ผ่าน
3) มีการจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน	23 92 %	2 8 %	ผ่าน
4) การเก็บรักษาเงินถูกต้องตามระเบียบและอยู่ในวงเงิน เก็บรักษา	24 96 %	1 4 %	ผ่าน
5) ไม่มีเช็คหรือใบสำคัญหรือใบยืมที่ไม่ถูกต้องไว้แทนตัวเงิน	25 100 %	-	ผ่าน
6) ผู้รักษาเงินกับผู้ทำบัญชีเงินสดเป็นบุคคลคนละคน	25 100 %	-	ผ่าน

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

คำถาม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	เกณฑ์
1. การเก็บรักษาเงินโดยทั่วไป			
7) กรรมการรักษาเงินไม่เคยมอบให้กรรมการผู้เดียวถือ กุญแจทั้งหมด	25 100 %	-	ผ่าน
8) มีการตรวจสอบใบสำคัญประกอบการเบิกจ่ายเงินก่อน อนุมัติสั่งจ่าย	25 100 %	-	ผ่าน
9) ผู้ตรวจสอบภายในหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ทำการ ตรวจนับเงินสดโดยไม่บอกล่วงหน้า	25 100 %	-	ผ่าน
			ผ่าน

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน, จำนวนข้อคำถาม 9 ข้อ

จากตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการควบคุมภายในด้านการบัญชี หัวข้อที่ 1. การเก็บรักษาเงินโดยทั่วไป ของจำนวนประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ 25 คน พบว่าประชากรให้ข้อมูลการเก็บรักษาเงินโดยทั่วไป อยู่ในเกณฑ์ผ่าน เมื่อมีการประเมินผลเป็นรายข้อ พบว่า มีสถานที่และตู้নিরภัยสำหรับเก็บรักษาเงินที่ปลอดภัย และมีกรรมการรักษาเงินที่ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องตามระเบียบ และไม่มีเช็คหรือใบสำคัญหรือใบยืมที่ไม่ถูกต้องไว้แทนตัวเงิน และผู้รักษาเงินกับผู้ทำบัญชีเงินสดเป็นบุคคลคนละคน และกรรมการรักษาเงินไม่เคยมอบให้กรรมการผู้เดียวถือกุญแจทั้งหมดและมีการตรวจสอบใบสำคัญประกอบการเบิกจ่ายเงินก่อนอนุมัติสั่งจ่าย และผู้ตรวจสอบภายในหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทำการตรวจนับเงินสดโดยไม่บอกล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาการเก็บรักษาเงินถูกต้องตามระเบียบและอยู่ภายในวงเงินเก็บรักษา คิดเป็นร้อยละ 96 และมีการจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 92 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.19 แสดงจำนวน คำร้อยละ ของการควบคุมภายในของสหกรณ์ ด้านการบัญชี หัวข้อที่ 2.
การรับเงินของประชากรที่ศึกษา

คำถาม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	เกณฑ์ การประเมิน
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
2.การรับเงิน			
2.1 การรับเงินตามใบเสร็จรับเงิน			
1) ออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับเงิน	24 96 %	1 4 %	ผ่าน
2) ใช้ใบเสร็จรับเงินที่ละเล่มสำหรับรายรับประเภทเดียวกัน	25 100 %	-	ผ่าน
3) ใบเสร็จรับเงินมีเลขลำดับเล่มที่ และฉบับที่พิมพ์ไว้ ล่วงหน้า	25 100 %	-	ผ่าน
4) มีการจัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงิน	25 100 %	-	ผ่าน
5) ใบเสร็จรับเงินที่ยังไม่ได้ใช้ เก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย และ มีการทำทะเบียนคุมเพื่อให้ทราบจำนวนที่คงเหลืออยู่ในมือ ทั้งหมด	25 100 %	-	ผ่าน
6) การเบิกใช้แต่ละครั้งผู้เบิกได้ลงนามไว้เป็นหลักฐาน	25 100 %	-	ผ่าน
7) ใบเสร็จรับเงินที่ใช้แล้ว มีการสอบทานว่าได้มีการนำ ลงบัญชีครบทุกฉบับ	24 96 %	1 4 %	ผ่าน
8) ใบเสร็จรับเงินที่ยกเลิกหรือไม่ใช้ มีการขีดฆ่าและเก็บไว้ ครบชุด	25 100 %	-	ผ่าน
9) การรับส่งเงินระหว่างเจ้าหน้าที่ มีการสอบยอดจำนวนเงิน ตามสำเนาใบเสร็จรับเงิน และมีหลักฐานลงชื่อรับส่งเงิน ระหว่างกัน	25 100 %	-	ผ่าน

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

คำถาม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	เกณฑ์ การประเมิน
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
2.การรับเงิน			
2.1 การรับเงินตามใบเสร็จรับเงิน			
10) ระยะเวลาการส่งเงิน จะนำส่งเจ้าหน้าที่การเงินในวันที่ รับเงินหรือวันทำการถัดไป	25 100 %	-	ผ่าน
11) ใบเสร็จรับเงินที่ไม่ใช่ เมื่อสิ้นปีงบประมาณมีการปรุงหรือ เจาะรู หรือประทับตราเล็กใช้ทุกชุด	24 96 %	1 4 %	ผ่าน
12) มีการกำหนดว่าเช็คที่ได้รับจะต้อง “ขีดคร่อม” เพื่อเข้า บัญชีของหน่วยงาน	24 96 %	1 4 %	ผ่าน
13) หน้าที่ของเจ้าหน้าที่รับเงินในแผนกการเงินแยกจาก หน้าที่ต่อไปนี้	25 100 %	-	ผ่าน
ก. บันทึกบัญชีเงินสดและเงินฝากธนาคาร			
ข. นำเงินสดฝากธนาคาร			
ค. กระทบยอดเงินสดและเงินฝากธนาคาร			
ง. ลงนามการจ่ายเช็ค			
			ผ่าน

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน, จำนวนข้อคำถาม 13 ข้อ

จากตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการควบคุมภายในด้านการบัญชี หัวข้อที่ 2.การรับเงิน 2.1 การรับเงินตามใบเสร็จรับเงิน ของประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ 25 คน พบว่าประชากรให้ข้อมูล การรับเงินตามใบเสร็จรับเงินอยู่ในเกณฑ์ผ่าน เมื่อมีการประเมินผลเป็นรายข้อ พบว่า ใช้ใบเสร็จรับเงินที่ ละเล็มสำหรับรายรับประเภทเดียวกัน และใบเสร็จรับเงินมีเลขลำดับเล่มที่ และฉบับที่พิมพ์ไว้ล่วงหน้า และมีการจัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงิน และใบเสร็จรับเงินที่ยังไม่ได้ใช้ เก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย และ มีการทำทะเบียนคุมเพื่อให้ทราบจำนวนที่คงเหลืออยู่ในมือทั้งหมด และการเบิกใช้แต่ละครั้งผู้เบิก ได้ลงนามไว้เป็นหลักฐาน และใบเสร็จรับเงินที่ยกเลิกหรือไม่ใช้ มีการขีดฆ่าและเก็บไว้ครบชุด

และการรับส่งเงินระหว่างเจ้าหน้าที่ มีการสอบยอดจำนวนเงินตามสำเนาใบเสร็จรับเงิน และมีหลักฐานลงชื่อรับส่งเงินระหว่างกัน และระยะเวลาการส่งเงิน จะนำส่งเจ้าหน้าที่การเงินในวันที่รับเงินหรือวันทำการถัดไป และหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รับเงินในแผนกการเงิน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา ออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับเงิน และใบเสร็จรับเงินที่ใช้แล้ว มีการสอบถามว่าได้มีการนำลงบัญชีครบทุกฉบับ และใบเสร็จรับเงินที่ไม่ใช่ เมื่อสิ้นปีงบประมาณมีการปรุงหรือเจาะรู หรือประทับตราเล็กใช้ทุกชุด และมีการกำหนดว่าเช็คที่ได้รับจะต้อง “ขีดคร่อม” เพื่อเข้าบัญชีของหน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 96 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.20 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ การควบคุมภายในของสหกรณ์ ด้านการบัญชี หัวข้อที่ 2. การรับเงินของประชากรที่ศึกษา

คำถาม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	เกณฑ์ การประเมิน
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
2.การรับเงิน			
2.2 การรับเงินโดยใช้เครื่องบันทึกการรับเงิน			
1) มีคำสั่งมอบหมายให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำเครื่องบันทึกการรับเงินเป็นลายลักษณ์อักษร	25	-	ผ่าน
	100 %		
2) ใช้เครื่องบันทึกการรับเงินในเวลาทำการเท่านั้น	21	4	ผ่าน
	84 %	16 %	
3) ใบเสร็จรับเงินแบบสลิป มีชื่อสถานที่ทำการ จำนวนเงิน วัน เดือนปีที่รับเงิน และเลขลำดับ ใบเสร็จรับเงิน	25	-	ผ่าน
	100 %		
4) มีสำเนาใบเสร็จรับเงินจากเครื่องบันทึกการรับเงินไว้ให้ตรวจสอบโดยครบถ้วน	25	-	ผ่าน
	100 %		
5) ใบเสร็จรับเงินแบบสลิปที่ยกเลิก เจ้าหน้าที่รับเงินได้ลงลายมือชื่อรับรองในใบสลิปที่ยกเลิกแล้วเก็บไว้เป็นหลักฐาน	24	1	ผ่าน
	96 %	4 %	

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

คำถาม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	เกณฑ์ การประเมิน
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
2.การรับเงิน			
2.2 การรับเงินโดยใช้เครื่องบันทึกการรับเงิน			
6) การรับส่งเงินระหว่างเจ้าหน้าที่	25	-	ผ่าน
ก. มีการสอบยอดจำนวนเงินตามสำเนาใบเสร็จรับเงินแบบสลิป	100 %		
ข. ทำหลักฐานลงชื่อรับเงินระหว่างกัน			
7) มีเจ้าหน้าที่เปิดเครื่องตรวจสอบล้างยอดเงิน ซึ่งมีใช้	25	-	ผ่าน
เจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำเครื่อง	100 %		ผ่าน

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน, จำนวนข้อคำถาม 7 ข้อ

จากตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการควบคุมภายในด้านการบัญชี หัวข้อที่ 2.การรับเงิน 2.1 การรับเงินตามใบเสร็จรับเงิน ของจำนวนประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ 25 คน พบว่าประชากรให้ข้อมูลการรับเงินโดยใช้เครื่องบันทึกการรับเงินอยู่ในเกณฑ์ผ่าน เมื่อมีการประเมินผลเป็นรายข้อ พบว่า มีคำสั่งมอบหมายให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำเครื่องบันทึกการรับเงินเป็นลายลักษณ์อักษร และใบเสร็จรับเงินแบบสลิป มีชื่อสถานที่ทำการ จำนวนเงิน วัน เดือนปีที่รับเงิน และเลขลำดับใบเสร็จรับเงิน และมีสำเนาใบเสร็จรับเงินจากเครื่องบันทึกการรับเงินไว้ให้ตรวจสอบโดยครบถ้วน และการรับส่งเงินระหว่างเจ้าหน้าที่ และมีเจ้าหน้าที่เปิดเครื่องตรวจสอบล้างยอดเงิน ซึ่งมีใช้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำเครื่อง คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา ใบเสร็จรับเงินแบบสลิปที่ยกเลิก เจ้าหน้าที่รับเงินได้ลงลายมือชื่อรับรองในใบสลิปที่ยกเลิกแล้วเก็บไว้เป็นหลักฐาน คิดเป็นร้อยละ 96 รองลงมาใช้เครื่องบันทึกการรับเงิน ในเวลาทำการเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 84 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.21 แสดงจำนวน คำร้อยละ ของการควบคุมภายในของสหกรณ์ ด้านการบัญชี หัวข้อที่ 3.
การจ่ายเงินของประชากรที่ศึกษา

คำถาม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	เกณฑ์ การประเมิน
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
3. การจ่ายเงิน			
1) มีระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินอย่าง ชัดเจน	25 100 %	-	ผ่าน
2) การจ่ายเงินจ่ายเป็นเช็ค เว้นแต่รายจ่ายเล็กน้อยจ่าย จากเงินสดย่อย	25 100 %	-	ผ่าน
3) เช็คที่ไม่ใช้ได้ขีดฆ่าเพื่อป้องกันมิให้นำไปใช้อีก	24 96 %	1 4 %	ผ่าน
4) ออกเช็คสั่งจ่ายโดยระบุชื่อผู้รับเงินเท่านั้น	25 100 %	-	ผ่าน
5) มีการควบคุมเช็คซึ่งยังไม่ได้ใช้อย่างเหมาะสม	22 88 %	3 12 %	ผ่าน
6) การจ่ายเงินทุกประเภทมีเอกสารใบสำคัญ ประกอบการจ่ายเงินครบถ้วนและถูกต้องตามระเบียบ	25 100 %	-	ผ่าน
7) มีการตรวจสอบหลักฐานทุกราย ก่อนการจ่ายเงินทุก ครั้งว่าจ่ายได้ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและมติ คณะกรรมการ	25 100 %	-	ผ่าน
8) ผู้เขียนเช็คเป็นคนละคนกับผู้อนุมัติใบสำคัญจ่าย	25 100 %	-	ผ่าน
9) หน้าที่ของผู้เซ็นเช็คแยกต่างหากจากหน้าที่ ดังต่อไปนี้	25 100 %	-	ผ่าน
ก. เก็บรักษาเงินสดย่อย			
ข. อนุมัติใบสำคัญจ่ายเงิน			
ค. บันทึกบัญชีเงินสดและเงินฝากธนาคาร			
ง. บันทึกรายการบัญชีแยกประเภท			

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

คำถาม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	เกณฑ์ การประเมิน
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
3. การจ่ายเงิน			
10) มีการระบุงเงินและผู้มีอำนาจในการลงนามสั่งจ่ายเช็ค	25 100 %	-	ผ่าน
11) ไม่มีการลงลายมือชื่อในเช็คเพื่อสั่งจ่ายเงินไว้ล่วงหน้า	24 96 %	1 4 %	ผ่าน
12) มีการกำหนดให้มีผู้มีอำนาจลงนามในเช็คที่สั่งจ่ายมากกว่าหนึ่งคน	25 100 %	-	ผ่าน
13) มีการส่งเช็คให้ผู้รับทันทีเมื่อลงนามแล้ว	24 96 %	1 4 %	ผ่าน
14) มีการจำกัดผู้มีสิทธิที่จับต้องเช็ค	25 100 %	-	ผ่าน
			ผ่าน

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน, จำนวนข้อคำถาม 14 ข้อ

จากตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการควบคุมภายในด้านการบัญชี หัวข้อที่ 3. การจ่ายเงิน ของจำนวนประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ 25 คน พบว่าประชากรให้ข้อมูลการจ่ายเงินอยู่ในเกณฑ์ผ่าน เมื่อมีการประเมินผลเป็นรายข้อ พบว่า มีระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินอย่างชัดเจน และการจ่ายเงินจ่ายเป็นเช็ค เว้นแต่รายจ่ายเล็กน้อยจ่ายจากเงินสดย่อย และออกเช็คสั่งจ่ายโดยระบุชื่อผู้รับเงินเท่านั้น และการจ่ายเงินทุกประเภท มีเอกสารใบสำคัญประกอบการจ่ายเงินครบถ้วน และถูกต้องตามระเบียบ และมีการตรวจสอบหลักฐานทุกราย ก่อนการจ่ายเงินทุกครั้งว่าจ่ายได้ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและมติคณะรัฐมนตรีและผู้เขียนเช็คเป็นคนละคนกับผู้อนุมัติใบสำคัญจ่าย และหน้าที่ของผู้เซ็นเช็คแยกต่างหาก และมีการระบุงเงินและผู้มีอำนาจในการลงนามสั่งจ่ายเช็ค และมีการกำหนดให้มีผู้มีอำนาจลงนามในเช็คที่สั่งจ่ายมากกว่าหนึ่งคน และมีการจำกัดผู้มีสิทธิที่จับต้องเช็ค คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาเช็คที่ไม่ใช้ได้ขีดฆ่าเพื่อป้องกันมิให้นำไปใช้อีก และไม่มีการลงลายมือชื่อ

ในเช็คเพื่อส่งจ่ายเงินไว้ล่วงหน้า และมีการส่งเช็คให้ผู้รับทันทีเมื่อลงนามแล้ว คิดเป็นร้อยละ 96 และมีการควบคุมเช็คซึ่งยังไม่ได้ใช้อย่างเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 88 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ของการควบคุมภายในของสหกรณ์ ด้านการบัญชี หัวข้อที่ 4. เงินฝากธนาคารของประชากรที่ศึกษา

คำถาม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	เกณฑ์ การประเมิน
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
4. เงินฝากธนาคาร			
1) ธนาคารที่ฝากเงินไว้เป็นธนาคารที่ได้รับอนุมัติให้ฝากเงินได้ตามระเบียบ หรือกฎหมายที่กำหนดไว้	24 96 %	1 4 %	ผ่าน
2) การเปิดบัญชีธนาคาร และการกำหนดผู้มีอำนาจในการลงนามสั่งจ่ายได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้อง	25 100 %	-	ผ่าน
3) มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติที่แจ้งให้ธนาคารทราบ เมื่อมีการเปลี่ยนผู้มีอำนาจในการลงนามจ่ายเช็ค	25 100 %	-	ผ่าน
4) มีการตั้งกรรมการฝากถอน	25 100 %	-	ผ่าน
5) กรณีรับเช็คที่ฝากคืนจากธนาคารมีการลงบัญชีคุม และมีการติดตามทุกรายการ	25 100 %	-	ผ่าน
6) มีการเก็บรักษาสมุดคู่ฝาก ใบนำฝากธนาคารและต้นเช็คไว้เรียบร้อย	25 100 %	-	ผ่าน
7) มีการพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารอย่างน้อยเดือนละครั้ง	25 100 %	-	ผ่าน
8) ผู้มีหน้าที่พิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารไม่ได้ทำหน้าที่ดังต่อไปนี้	25 100 %	-	ผ่าน
ก. ลงนามในเช็ค			
ข. ลงรายการในสมุดเงินสด			
ค. เก็บรักษาและรับจ่ายเงินสด			

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

คำถาม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	เกณฑ์ การประเมิน
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
4. เงินฝากธนาคาร			
10) ยอดคงเหลือบัญชีเงินฝากธนาคาร มีการคุมยอดด้วยบัญชีแยกประเภททั่วไป	25 100 %	-	ผ่าน
11) ผู้ตรวจสอบภายในตรวจผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารแล้วทุกครั้ง	24 96 %	1 4 %	ผ่าน
12) ผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารได้เสนอผู้บังคับบัญชาทุกครั้ง	25 100 %	-	ผ่าน
13) มีการควบคุมเช็คซึ่งผู้รับยังมีได้นำไปขึ้นเงินเป็นเวลานาน	22 88 %	3 12 %	ผ่าน

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน, จำนวนข้อคำถาม 13 ข้อ

จากตารางที่ 4.22 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการควบคุมภายในด้านการบัญชี หัวข้อที่ 4. เงินฝากธนาคารของประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ 25 คน พบว่าประชากรให้ข้อมูลเงินฝากธนาคารอยู่ในเกณฑ์ผ่าน เมื่อมีการประเมินผลเป็นรายชื่อ พบว่า การเปิดบัญชีธนาคาร และการกำหนดผู้มีอำนาจในการลงนามสั่งจ่ายได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้อง และมีการกำหนดระเบียบปฏิบัติที่แจ้งให้ธนาคารทราบ เมื่อมีการเปลี่ยนผู้มีอำนาจในการลงนามจ่ายเช็ค และมีการตั้งกรรมการฝากถอน และกรณีรับเช็คที่ฝากคืนจากธนาคาร มีการลงบัญชีคุมและมีการติดตามทุกรายการ และมีการเก็บรักษาสมุดคู่มือฝาก ใบนำฝากธนาคาร และต้นขั้วเช็คไว้เรียบร้อย และมีการพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารอย่างน้อยเดือนละครั้ง และผู้มีหน้าที่พิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารไม่ได้ทำหน้าที่ ดังต่อไปนี้ ก. ลงนามในเช็ค ข. ลงรายการในสมุดเงินสด ค. เก็บรักษาและรับจ่ายเงินสด และยอดคงเหลือบัญชีเงินฝากธนาคาร มีการคุมยอดด้วยบัญชีแยกประเภททั่วไป และผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารได้เสนอผู้บังคับบัญชาทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาธนาคารที่ฝากเงินไว้นั้นเป็นธนาคารที่ได้รับอนุมัติให้ฝากเงินได้ตามระเบียบ หรือกฎหมาย ที่กำหนดไว้ และผู้ตรวจสอบภายในตรวจผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารแล้วทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 96 รองลงมา

ใบแจ้งยอดเงินฝากมีการส่งโดยตรงไปยังผู้จัดทำบกระทบยอด และมีการควบคุมเช็ค ซึ่งผู้รับยังมีได้นำไปขึ้นเงินเป็นเวลานาน คิดเป็นร้อยละ 88 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.23 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ของการควบคุมภายในของสหกรณ์ ด้านการบัญชี หัวข้อที่ 5. เงินฝากคลัง ของประชากรที่ศึกษา

คำถาม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	เกณฑ์ การประเมิน
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
5. เงินฝากคลัง			
1) ประเภทเงินที่ฝากและถอนเป็นไปตามระเบียบ	25 100 %	-	ผ่าน
2) มีการแต่งตั้งกรรมการเพื่อการฝากหรือถอนเงินจากคลัง	25 100 %	-	ผ่าน
3) มีการเก็บรักษาสมุดคู่ฝาก (ป้าสบู๊ด) ใบนำส่ง และฎีกาเงินนอกงบประมาณไว้เรียบร้อย	25 100 %	-	ผ่าน
4) มีการพิสูจน์ยอดเงินฝากคลังอย่างน้อยเดือนละครั้ง ผู้ตรวจสอบภายในตรวจสอบผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากแล้วทุกครั้ง	25 100 %	-	ผ่าน
5) ผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากคลังได้เสนอผู้บังคับบัญชาทุกครั้ง	25 100 %	-	ผ่าน
6) ผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารได้เสนอผู้บังคับบัญชาทุกครั้ง	25 100 %	-	ผ่าน
7) มีการควบคุมเช็คซึ่งผู้รับยังมีได้นำไปขึ้นเงินเป็นเวลานาน	25 100 %	-	ผ่าน
			ผ่าน

หมายเหตุ: จำนวนประชากร (n) = 25 คน, จำนวนข้อคำถาม 7 ข้อ

จากตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการควบคุมภายในด้านการบัญชี หัวข้อที่ 5. เงินฝากคลังของประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ 25 คน พบว่าประชากรให้ข้อมูลเงินฝากธนาคารอยู่ในเกณฑ์ผ่าน เมื่อมีการประเมินผลเป็นรายข้อ พบว่า ประเภทเงินที่ฝากและถอนเป็นไปตามระเบียบ และมีการแต่งตั้งกรรมการเพื่อการฝากหรือถอนเงินจากคลัง และมีการเก็บรักษาสมุดคู่ฝาก (ป้าสบู๊ค) ใบบำส่ง และฎีกาเงินนอกงบประมาณไว้เรียบร้อย และมีการพิสูจน์ยอดเงินฝากคลังอย่างน้อยเดือนละครั้ง ผู้ตรวจสอบภายในตรวจสอบผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากแล้วทุกครั้ง และผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากคลังได้เสนอผู้บังคับบัญชาทุกครั้ง และผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารได้เสนอผู้บังคับบัญชาทุกครั้ง และมีการควบคุมเช็คซึ่งผู้รับยังมีได้นำไปขึ้นเงินเป็นเวลานาน คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการควบคุมภายในของสหกรณ์ตาม
แนวทางโคโซ๊ะและการควบคุมภายในด้านการบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจ
บัญชีสหกรณ์

ผลการประเมินการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแนวทางโคโซ๊ะและควบคุมภายในทางบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สะท้อนให้เห็นผลการประเมินเพียงช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น ควรจะจัดให้มีการประเมินทุกช่วงเป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส เพื่อป้องกันการเกิดข้อบกพร่อง อันเกิดผลเสียกับสหกรณ์ หากเกิดผลเสียกับสหกรณ์ ก็สามารถกลับไปแก้ไขได้ทันและตรงจุด

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินผลการควบคุมภายในตามแนวทางโคโซของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด 2) เพื่อประเมินผลการควบคุมภายในทางบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ตามของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด ประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ รองผู้จัดการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้ตรวจสอบภายใน และผู้มีหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์จำนวน 2 คน ทั้งหมดจำนวน 25 คน มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัย ได้ปรับปรุงหัวข้อในการเก็บข้อมูลจากสำนักการตรวจเงินแผ่นดินและกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เพื่อรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้อง 2) แบบสอบถามความคิดเห็นจากประชากรที่ใช้ในการวิจัยโดยมีองค์ประกอบของแบบสอบถาม จำนวน 4 ตอน คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามการควบคุมภายในแนวทางโคโซของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด แบบสอบถามการควบคุมภายในทางบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ตามของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด และข้อเสนอแนะ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 76 มีอายุอยู่ในช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 60 ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ร้อยละ 60 จบการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 80 และมีระยะเวลาการปฏิบัติงานในสหกรณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 60

1.2 ประเมินผลการควบคุมภายในตามแนวทางโคโซ่ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด ผลการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแนวทางโคโซ่ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมทั้ง 5 องค์ประกอบอยู่ในระดับดี ได้แก่ ผลการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแนวทางโคโซ่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมทั้ง 5 องค์ประกอบอยู่ในระดับดี

1) สภาพแวดล้อมการควบคุม(ค่าเฉลี่ย = 4.10)

ด้านที่ 1 ความซื่อสัตย์และจริยธรรม อยู่ในเกณฑ์ดี (ค่าเฉลี่ย = 3.96)

ด้านที่ 2 ความรู้ ทักษะ ความสามารถเชิงแข่งขัน อยู่ในเกณฑ์ดี (ค่าเฉลี่ย = 3.97)

ด้านที่ 3 โครงสร้างของสหกรณ์ อยู่ในเกณฑ์ดี (ค่าเฉลี่ย = 3.99)

ด้านที่ 4 นโยบายและวิธีการบริหารงานด้านบุคลากร อยู่ในเกณฑ์ดี (ค่าเฉลี่ย = 3.90)

ด้านที่ 5 ปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหาร อยู่ในเกณฑ์ดี (ค่าเฉลี่ย = 4.16)

ด้านที่ 6 การมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ อยู่ในเกณฑ์ดี (ค่าเฉลี่ย = 4.04)

ด้านที่ 7 คณะกรรมการบริหารหรือคณะกรรมการตรวจสอบ อยู่ในเกณฑ์ดี (ค่าเฉลี่ย = 4.10)

2) การประเมินความเสี่ยง (ค่าเฉลี่ย = 3.99)

ด้านที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ อยู่ในเกณฑ์ดี (ค่าเฉลี่ย = 4.04)

ด้านที่ 2 มาตรฐานในการกำหนดวัตถุประสงค์ อยู่ในเกณฑ์ดี (ค่าเฉลี่ย = 3.94)

3) กิจกรรมควบคุม อยู่ในเกณฑ์ดี (ค่าเฉลี่ย = 4.06)

4) ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร อยู่ในเกณฑ์ดี (ค่าเฉลี่ย = 4.10)

5) การติดตามและการประเมินผล อยู่ในเกณฑ์ดี (ค่าเฉลี่ย = 4.10)

ผลการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแนวทางโคโซ่ ทั้ง 5 องค์ประกอบอยู่ในระดับดี ทำให้ทราบถึงแนวทางการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด ทั้ง 5 องค์ประกอบ ที่สามารถนำไปเป็นแนวทางควบคุมภายในได้ ดังนี้

1.2.1 สภาพแวดล้อมการควบคุม ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) ความซื่อสัตย์และจริยธรรม คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์ต้องมีการประชาสัมพันธ์ภายในสหกรณ์เรื่องการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์และมีจริยธรรมอันดีงาม ต้องมีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน ข้อมูลการดำเนินงานอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อให้สมาชิกทราบและเกิดความศรัทธา และต้องมีข้อกำหนดให้กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตนตามหลักการควบคุมภายในที่ดี

2) ความรู้ ทักษะ ความสามารถเชิงแข่งขัน คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์ต้องมีการกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาบรรจุเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบ ต้องมีการกำหนดระดับความรู้และความสามารถที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานแต่ละตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องทำการทดสอบความรู้เกี่ยวกับทักษะ ความรู้ ความสามารถที่จำเป็นของเจ้าหน้าที่ว่ามีความเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอ และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยพิจารณาจากผลสำเร็จของงานเป็นสำคัญ

3) โครงสร้างของสหกรณ์ สหกรณ์ต้องมีการจัดโครงสร้างของสหกรณ์และสายงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจนเหมาะสมกับขนาดและลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์ มีบุคลากรในจำนวนที่เพียงพอ ต้องมีการจัดแบ่งหน้าที่การทำงานในแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน

4) นโยบายและวิธีการบริหารงานด้านบุคลากร คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์ต้องมีการกำหนดวิธีปฏิบัติในการคัดเลือกสรรหาพนักงานสหกรณ์ เพื่อให้ได้บุคคลที่มีคุณภาพ เหมาะสมกับสายงาน ต้องมีการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับสวัสดิการและเงินช่วยเหลือต่าง ๆ และต้องมีการปรับปรุงในทันสถานการณ์เสมอ มีมาตรฐานในการกำหนดอัตราค่าจ้าง เงินเดือนเริ่มต้น และจัดทำช่วงเงินเดือนแต่ละตำแหน่งอย่างเหมาะสม และมีการพิจารณาขึ้นเงินเดือน ค่าจ้าง โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการประเมินผลการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้

5) ปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหาร คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์ต้องมีทัศนคติที่ดีต่อสหกรณ์ และสนับสนุนการปฏิบัติงานให้หน้าที่ในทุกกระบวนการ มีการปรึกษาหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างสม่ำเสมอ มีการบริหารอย่างมุ่งมั่น ตั้งอยู่บนความซื่อสัตย์สุจริต และให้ความสำคัญกับงานของผู้ตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายนอก รวมทั้งรับฟังข้อเสนอแนะ

6) การมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์ต้องมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม โดยมี

การแจ้งให้ทราบล่วงหน้าโดยทั่วกัน และต้องมีการติดตามผลการปฏิบัติงานที่มอบหมายไปแล้วอย่างสม่ำเสมอ

1.2.2 การประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ คือ มีการกำหนดวัตถุประสงค์โดยรวมของสหกรณ์ในรูปแบบเป้าหมาย และพันธกิจ และการชี้แจงวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ให้บุคลากรทุกคนทราบ

2) ต้องมีมาตรฐานในการกำหนดวัตถุประสงค์ 4 ระดับ ได้แก่ (1) วิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้น เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก (2) วิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้น เพื่อทำการค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นมาแล้ว (3) วิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต และ (4) วิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จโดยตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

1.2.3 กิจกรรมควบคุม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) การกำหนดนโยบาย แผนงาน และงบประมาณเพื่อเป็นวิธีปฏิบัติที่ชัดเจน
- 2) การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานบัญชีไว้อย่างละเอียด
- 3) การกำหนดหน้าที่การดูแลทรัพย์สินจากหน้าที่ทางบัญชีอย่างชัดเจน
- 4) การกำหนดผู้มีอำนาจอนุมัติวงเงินไว้อย่างชัดเจน

1.2.4 ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) การจัดเก็บข้อมูลหรือเอกสารไว้อย่างสมบูรณ์และเป็นหมวดหมู่
- 2) การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน หรือตามนโยบาย โดยมีข้อมูลที่ตรงตามเวลา สามารถเสนอให้ผู้บริหารแก้ไขอย่างรวดเร็วที่สุด
- 3) การสื่อสารให้กับบุคลากรทุกคนทราบถึงอำนาจหน้าที่ของตนในเรื่องการควบคุมภายใน
- 4) การรับฟังข้อคิดเห็นจากสมาชิก เพื่อนำมาปรับปรุงสหกรณ์ให้ดีขึ้น
- 5) หากได้รับข้อร้องเรียนจากสมาชิก จัดให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไขปรับปรุงโดยเร็ว

1.2.5 การติดตามและการประเมินผล ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) การเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างแผนกับผลการดำเนินงานและนำไปรายงานให้กำกับดูแลทราบเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างต่อเนื่อง
- 2) การประเมินผลประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ

- 3) การรายงานผลการประเมินผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน ต่อผู้
กำกับดูแล
- 4) การเก็บรักษาหลักฐานในการติดตามผลของงานอย่างสม่ำเสมอ
- 5) ผู้ตรวจสอบภายในที่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่าง
เหมาะสม
- 6) บุคลากรในสหกรณ์รับรู้และปฏิบัติงานด้วยจรรยาบรรณ

**1.3 ประเมินผลการควบคุมภายในทางบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ตามของ
สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด** การประเมินการควบคุมภายในของสหกรณ์
ด้านการบัญชี สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด ผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง
5 ด้าน ทั้งนี้มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับผ่าน ทำให้ทราบถึงแนวทางการควบคุมภายในด้านการบัญชีของ
สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด ที่สามารถนำไปเป็นแนวทางควบคุมภายในด้าน
การบัญชีได้ ดังนี้

1.3.1 การเก็บรักษาเงิน

- 1) มีสถานที่และตู้নিরภัยสำหรับเก็บรักษาเงินที่ปลอดภัย
- 2) มีกรรมการรักษาเงินที่ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องตามระเบียบ
- 3) มีการจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน
- 4) การเก็บรักษาเงินถูกต้องตามระเบียบและอยู่ภายในวงเงินเก็บรักษา

1.3.2 การรับเงิน

1) การรับเงินตามใบเสร็จรับเงิน

- (1) ใช้ใบเสร็จรับเงินที่เล่มสำหรับรายรับประเภทเดียวกัน
- (2) ใบเสร็จรับเงินมีเลขลำดับเล่มที่ และฉบับที่พิมพ์ไว้ล่วงหน้า
- (3) มีการจัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงิน
- (4) ใบเสร็จรับเงินที่ยังไม่ได้ใช้ เก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย และมีการทำ
ทะเบียนคุมเพื่อให้ทราบจำนวนที่คงเหลืออยู่ในมือทั้งหมดออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับเงิน

2) การรับเงินโดยใช้เครื่องบันทึกการรับเงิน

- (1) มีคำสั่งมอบหมายให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำเครื่องบันทึกการรับเงินเป็นลายลักษณ์อักษร
- (2) ใช้เครื่องบันทึกการรับเงินในเวลาทำการเท่านั้น
- (3) ใบเสร็จรับเงินแบบสลิป มีชื่อสถานที่ทำการ จำนวนเงิน วัน เดือน ปีที่รับเงิน และเลขลำดับใบเสร็จรับเงิน
- (4) มีสำเนาใบเสร็จรับเงินจากเครื่องบันทึกการรับเงินไว้ให้ตรวจสอบโดยครบถ้วน
- (5) ใบเสร็จรับเงินแบบสลิปที่ยกเลิก เจ้าหน้าที่รับเงินได้ลงลายมือชื่อรับรองในใบสลิปที่ยกเลิกแล้วเก็บไว้เป็นหลักฐาน

1.3.3 การจ่ายเงิน

- 1) มีระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินอย่างชัดเจน
- 2) การจ่ายเงินจ่ายเป็นเช็ค เว้นแต่รายจ่ายเล็กน้อยจ่ายจากเงินสดย่อย
- 3) เช็คที่ไม่ใช้ได้ขีดฆ่าเพื่อป้องกันมิให้นำไปใช้อีก
- 4) ออกเช็คส่งจ่ายโดยระบุชื่อผู้รับเงินเท่านั้น
- 5) มีการควบคุมเช็คซึ่งยังไม่ได้ใช้อย่างเหมาะสม

1.3.4 เงินฝากธนาคาร

- 1) ธนาคารที่ฝากเงินไว้นั้นเป็นธนาคารที่ได้รับอนุมัติให้ฝากเงินได้ตามระเบียบหรือกฎหมายที่กำหนดไว้
- 2) การเปิดบัญชีธนาคาร และการกำหนดผู้มีอำนาจในการลงนามสั่งจ่ายได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้อง
- 3) มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติที่แจ้งให้ธนาคารทราบ เมื่อมีการเปลี่ยนผู้มีอำนาจในการลงนามจ่ายเช็ค
- 4) มีการตั้งกรรมการฝากถอน
- 5) กรณีรับเช็คที่ฝากคืนจากธนาคารมีการลงบัญชีคุมและมีการติดตามทุกรายการ
- 6) มีการเก็บรักษาสมุดคู่ฝาก ใบนำฝากธนาคารและต้นขั้วเช็คไว้เรียบร้อย
- 7) มีการพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารอย่างน้อยเดือนละครั้ง

1.3.5 เงินฝากคลัง

- 1) ประเภทเงินที่ฝากและถอนเป็นไปตามระเบียบ
- 2) มีการแต่งตั้งกรรมการเพื่อการฝากหรือถอนเงินจากคลัง
- 3) มีการเก็บรักษาสมุดคู่ฝาก (ป้าสบู๊ค) ใบนำส่ง และฎีกาเงินนอกงบประมาณไว้เรียบร้อย
- 4) มีการพิสูจน์ยอดเงินฝากคลังอย่างน้อยเดือนละครั้งผู้ตรวจสอบภายในตรวจสอบผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากแล้วทุกครั้ง
- 5) ผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากคลังได้เสนอผู้บังคับบัญชาทุกครั้ง
- 6) ผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารได้เสนอผู้บังคับบัญชาทุกครั้ง
- 7) มีการควบคุมเช็คซึ่งผู้รับยังมีได้นำไปขึ้นเงินเป็นเวลานาน

1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแนวทางโคโซ่และการควบคุมภายในด้านการบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ประชากรที่ศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะ ว่าการประเมินการควบคุมภายในตามแนวทางโคโซ่และการประเมินการควบคุมภายในด้านการบัญชีตามแนวทางกรมตรวจบัญชีสหกรณ์นั้น สะท้อนให้เห็นผลการประเมินเพียงช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น ควรจะจัดให้มีการประเมินทุกช่วงเป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส เพื่อป้องกันการเกิดข้อบกพร่องอันเกิดผลเสียกับสหกรณ์ หากเกิดผลเสียกับสหกรณ์ก็สามารถกลับไปแก้ไขได้ทันและตรงจุด

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา เรื่อง การประเมินผลการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการ ส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัดโดยใช้แบบสอบถามการประเมินการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแนวทาง โคโซที่พัฒนามาจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและแบบสอบถามการประเมินการควบคุมภายในของ ด้านการบัญชีที่พัฒนามาจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์พบว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ปทุมธานี จำกัดมีความสอดคล้องกับระบบการควบคุมภายในตามแนวทางโคโซสามารถตอบชุด แบบสอบถามของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่พัฒนาได้ มีผลการศึกษา พบว่าระดับการควบคุมภายในของสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับดีและเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับ ผ่าน ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารงานของสหกรณ์อยู่ในระดับดีและผ่านเกณฑ์เมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมินการควบคุมภายในสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจภาค 5 จำกัด ของพิษณุ หนันไชย (2558) พบว่ามีการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องตามแนวทางโคโซด้วยค่าร้อยละในด้านต่างๆ กล่าวคือสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจภาค 5 จำกัด มีการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม อยู่ใน ระดับมากซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาครั้งนี้ แต่มีความแตกต่างกันในด้านการประเมินความเสี่ยง ด้าน กิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามประเมินผล ซึ่งผลการศึกษาการ ควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจภาค 5 จำกัดอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 จากการประเมินการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแนวทางโคโซสหกรณ์ออมทรัพย์ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด ที่ได้พัฒนาจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งจะประเมิน 5 ด้าน ได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1.1 ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม

1.1.1 กิจกรรมความซื่อสัตย์และจริยธรรม สหกรณ์จะต้องมีการอบรมด้านจริยธรรมอันเป็นแนวทางที่ควรปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่สหกรณ์ หากมีการกระทำผิดควรที่จะมีการลงโทษทางวินัย เมื่อมีการฝ่าฝืน

1.1.2 กิจกรรมความรู้ ทักษะ ความสามารถแข่งขัน สหกรณ์ต้องมีการกำหนดระดับความรู้และความสามารถที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานแต่ละอย่าง มีแผนอบรมเพิ่มเติมในการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเหมาะสม และต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานพิจารณาจากผลสำเร็จของงาน

1.1.3 กิจกรรมโครงสร้างของสหกรณ์ สหกรณ์ต้องมีการจัดโครงสร้างของสหกรณ์และสายงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจนเหมาะสมกับขนาดและลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์ ต้องมีการประเมินโครงสร้างและจัดโครงสร้างขององค์กรเป็นระยะๆ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินธุรกิจ สหกรณ์ โครงสร้างของสหกรณ์ต้องมีบุคลากรในจำนวนที่เพียงพอ และต้องมีการจัดแบ่งหน้าที่การทำงานในแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน

1.1.4 กิจกรรมนโยบายและวิธีการบริหารงานด้านบุคลากร สหกรณ์ต้องมีการกำหนดวิธีปฏิบัติในการคัดเลือก สรรหาพนักงานสหกรณ์ เพื่อให้ได้บุคคลที่มีคุณภาพเหมาะสมกับสายงาน และต้องมีการจัดบรรยากาศในการปฏิบัติงาน โดยการมีส่วนร่วมของพนักงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

1.1.5 กิจกรรมปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหาร ผู้บริหารต้องมีทัศนคติที่ดีต่อสหกรณ์ และสนับสนุนการปฏิบัติงานให้หน้าที่ในทุกกระบวนการ ผู้บริหารต้องมีการปรึกษาหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารต้องมีการบริหารอย่างมุ่งมั่น ตั้งอยู่บนความซื่อสัตย์สุจริต

1.1.6 กิจกรรมกรรมการมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ สหกรณ์ต้องมีจำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงานเหมาะสมเพียงพอ

1.1.7 กิจกรรมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หรือคณะกรรมการตรวจสอบต้องมีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ รวมทั้งมีเวลาให้กับการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

1.2 ด้านการประเมินความเสี่ยง

1.2.1 กิจกรรมการกำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ สหกรณ์ต้องมีการกำหนด วัตถุประสงค์โดยรวมของสหกรณ์ในรูปแบบเป้าหมาย และพันธกิจ ต้องมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของ สหกรณ์ให้บุคลากรทุกคนทราบและต้องมีแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับความเป็นจริง

1.2.2 กิจกรรมมาตรฐานในการกำหนดวัตถุประสงค์ สหกรณ์ต้องมีวิธีการควบคุมที่ กำหนดขึ้น เพื่อทำการค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นมาแล้ว

1.3 กิจกรรมการควบคุม

สหกรณ์ต้องมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานบัญชีไว้อย่างละเอียด และต้องมีการกำหนดหน้าที่ การดูแลทรัพย์สินจากหน้าที่ทางบัญชีอย่างชัดเจน

1.4 ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร

หากสหกรณ์ได้รับข้อร้องเรียนจากสมาชิก จัดให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไข ปรับปรุง อย่างทันท่วงที

1.5 การติดตามและการประเมินผล

สหกรณ์ต้องมีการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างแผนกับผลการดำเนินงานและนำไปรายงานให้กำกับ ดูแลทราบเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างต่อเนื่อง

2.จากการประเมินการควบคุมภายในของสหกรณ์ด้านการบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจบัญชี สหกรณ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด ที่ได้พัฒนาจากกรมตรวจบัญชี สหกรณ์ ได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 การเก็บรักษาเงินโดยทั่วไป สหกรณ์ต้องมีการจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน และ สหกรณ์ต้องมีการเก็บรักษาเงินถูกต้องตามระเบียบและอยู่ภายในวงเงินเก็บรักษา

2.2 การรับเงิน

2.2.1 การรับเงินตามใบเสร็จรับเงิน สหกรณ์ต้องออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับเงิน ใบเสร็จรับเงินที่ใช้แล้ว มีการสอบถามว่าได้มีการนำลงบัญชีครบทุกฉบับ ใบเสร็จรับเงินที่ไม่ใช้เมื่อสิ้น

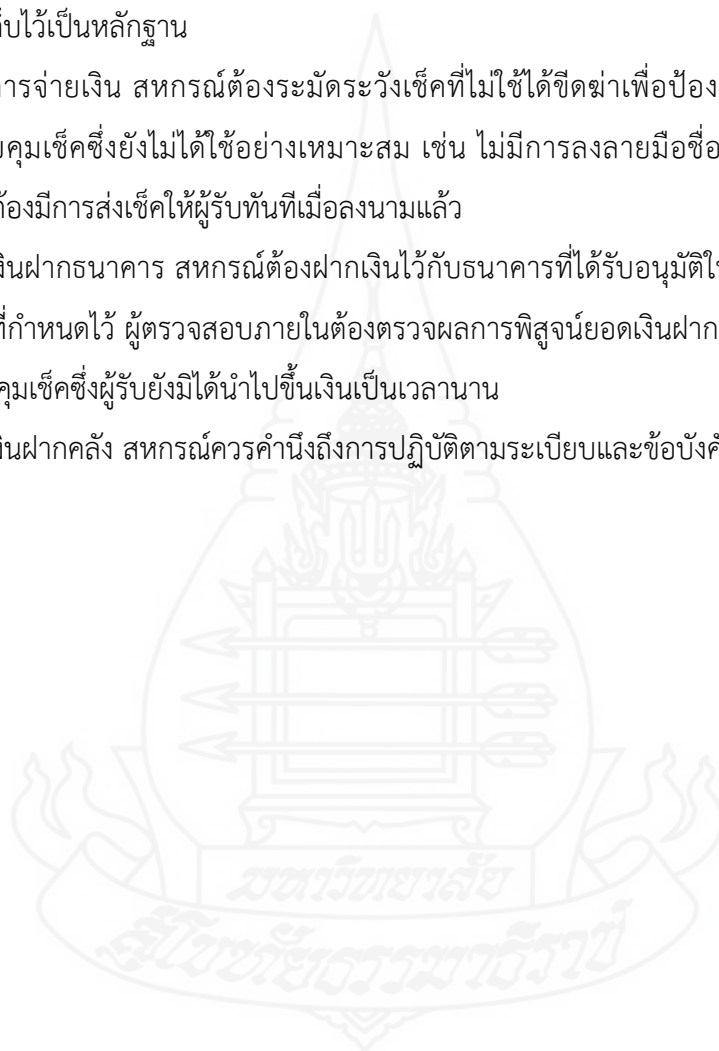
ปีงบประมาณมีการปรุงหรือเจาะรู หรือประทับตราเลิกใช้ทุกชุด และต้องมีการกำหนดว่าเช็คที่ได้รับ จะต้อง “ซีดคร่อม” เพื่อเข้าบัญชีของหน่วยงาน

2.1.2 การรับเงินโดยใช้เครื่องบันทึกการรับเงิน สหกรณ์ต้องใช้เครื่องบันทึกการรับเงินในเวลาทำการเท่านั้น และใบเสร็จรับเงินแบบสลิปที่ยกเลิก เจ้าหน้าที่รับเงินได้ลงลายมือชื่อรับรองในใบสลิปที่ยกเลิกแล้วเก็บไว้เป็นหลักฐาน

2.3 การจ่ายเงิน สหกรณ์ต้องระมัดระวังเช็คที่ไม่ใช้ได้ขีดฆ่าเพื่อป้องกันมิให้นำไปใช้อีก และต้องมีการควบคุมเช็คซึ่งยังไม่ได้ใช้อย่างเหมาะสม เช่น ไม่มีการลงลายมือชื่อในเช็คเพื่อส่งจ่ายเงินไว้ล่วงหน้า และต้องมีการส่งเช็คให้ผู้รับทันทีเมื่อลงนามแล้ว

2.4 เงินฝากธนาคาร สหกรณ์ต้องฝากเงินไว้กับธนาคารที่ได้รับอนุมัติให้ฝากเงินได้ตามระเบียบหรือกฎหมายที่กำหนดไว้ ผู้ตรวจสอบภายในต้องตรวจผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารแล้วทุกครั้ง และต้องมีการควบคุมเช็คซึ่งผู้รับยังมีได้นำไปขึ้นเงินเป็นเวลานาน

2.5 เงินฝากคลัง สหกรณ์ควรคำนึงถึงการปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ทุกครั้ง

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรณานุกรม

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2560). *การควบคุมภายใน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2560
<https://www.cad.go.th/>
- พิชญ์ ทนินไชย. (2558). *ประเมินการควบคุมภายในสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจภาค 5 จำกัด*.
http://library.cmu.ac.th/digital_collection/
- สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. (2552). *แนวทางการจัดวางระบบการควบคุมภายในและการประเมินผลการควบคุมภายใน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน.
- สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. (2552). *การพัฒนาการควบคุมภายใน*. กรุงเทพมหานคร.
- สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด. (2560). *รายงานกิจการประจำปี 2560*.
ปทุมธานี: สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด.
- สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย. (2559). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์*.
<http://office.cpd.go.th/rlo>

ภาคผนวก

แนวทางการควบคุมภายในสำหรับสหกรณ์

การควบคุมภายในเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่บุคลากรในองค์กร โดยคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุกระดับ พนักงานทุกคน มีบทบาทร่วมกันในการพิจารณาจัดให้มีขึ้นเพื่อสร้างความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าการปฏิบัติงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

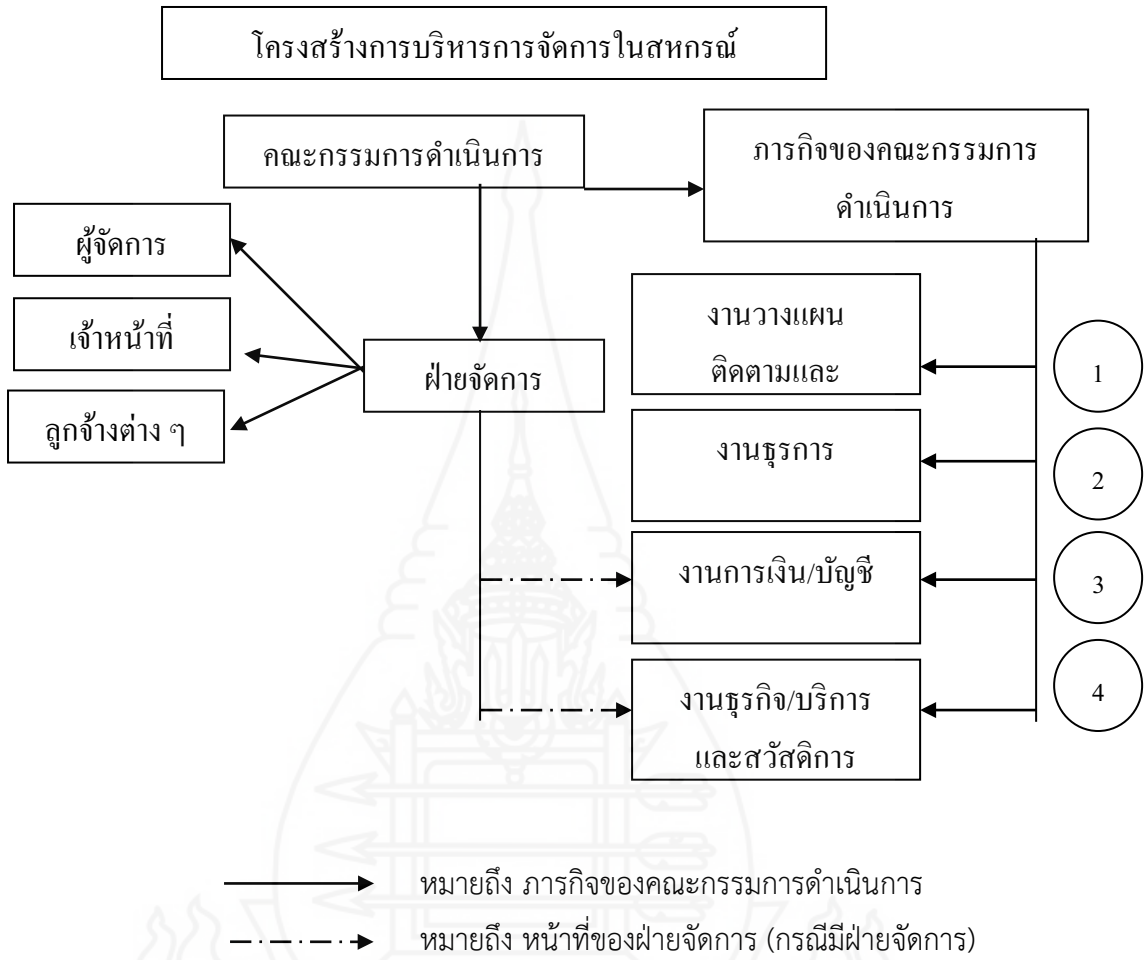
1. ความหมายของการควบคุมภายใน

การควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่คณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการของสหกรณ์ร่วมกันกำหนดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า วิธีการ หรือ กระบวนการปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

2. วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในของสหกรณ์

1. เพื่อให้การดำเนินงานของสหกรณ์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. เพื่อให้เกิดความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินของสหกรณ์
3. เพื่อให้การดำเนินงานของสหกรณ์เป็นไปตามกฎหมายสหกรณ์ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
4. เพื่อให้เกิดการป้องปรามและรักษาทรัพย์สินของสหกรณ์

3. แนวทางการควบคุมภายใน

ภาพที่ 1.2 โครงสร้างการบริหารการจัดการในสหกรณ์

จากโครงสร้างการบริหารการจัดการในสหกรณ์นำมากำหนดแนวทางในการควบคุมภายใน
ได้ใน 4 เรื่องใหญ่ ๆ ได้แก่

- 1.งานวางแผนติดตามและประเมินผล
- 2.งานธุรการ
- 3.งานการเงิน / บัญชี
- 4.งานธุรกิจ / บริการและสวัสดิการ

4. จรรยาบรรณของสหกรณ์

เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ อารังไว้ซึ่งศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ สร้างความเลื่อมใส ศรัทธา และได้รับความเชื่อถือจากสมาชิกและบุคคลทั่วไป สหกรณ์ควรกำหนดจรรยาบรรณของสหกรณ์ให้ครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้ ดังนี้

(1) จรรยาบรรณต่อตนเอง

- (1.1) มีศีลธรรม ประพฤติตนเหมาะสม
- (1.2) ใช้วิชาชีพด้วยความซื่อสัตย์ ไม่แสวงหาประโยชน์
- (1.3) กล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง
- (1.4) มีทัศนคติที่ดีและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

(2) จรรยาบรรณต่อสหกรณ์

(2.1) ซื่อสัตย์ สุจริต และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่
 (2.2) ปฏิบัติหน้าที่เต็มกำลังความสามารถรวดเร็ว ถูกต้อง สมเหตุสมผล โปร่งใสและตรวจสอบได้

- (2.3) ขยันหมั่นเพียร ทำงานอย่างคุ้มค่า เกิดผลสำเร็จเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์
- (2.4) ตรงต่อเวลา และใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์
- (2.5) ดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของสหกรณ์อย่างประหยัดคุ้มค่า

(3) จรรยาบรรณต่อผู้บังคับบัญชา ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน

- (3.1) ร่วมมือ ช่วยเหลือ แนะนำ
- (3.2) เอาใจใส่ดูแล
- (3.3) สร้างความสามัคคีในการปฏิบัติหน้าที่
- (3.4) สุภาพ มีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์
- (3.5) ละเว้นการนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน

(4) จรรยาบรรณต่อสมาชิกและบุคคลทั่วไป

- (4.1) ปฏิบัติงานด้วยความเสมอภาค
- (4.2) ให้บริการด้วยความรวดเร็ว เต็มใจ
- (4.3) เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ สุภาพ อ่อนโยน
- (4.4) ละเว้นการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่น

5. ข้อมูลสารสนเทศและการติดต่อสื่อสาร (Information & Communication)

5.1 ข้อมูลสารสนเทศ

เป็นข้อมูลข่าวสารที่มีความจำเป็นสำหรับการดำเนินงานของสหกรณ์ ประกอบด้วย

(1) ข้อมูลด้านสมาชิกสหกรณ์ ได้แก่

- ทะเบียนสมาชิกและการถือหุ้น
- ประวัติ
- รายละเอียดด้านอาชีพหลักและอาชีพเสริม (ผลผลิตและผลิตภัณฑ์)
- สถานภาพทางสังคม
- ประวัติการได้รับการศึกษาอบรม
- ทรัพย์สิน - หนี้สิน
- รายได้ - รายจ่าย

(2) ข้อมูลด้านคณะกรรมการดำเนินการ ได้แก่

- ประวัติ
- ทะเบียนคุณวาระการดำรงตำแหน่ง
- สถานภาพทางสหกรณ์
- ประวัติการได้รับการศึกษาอบรม

(3) ข้อมูลด้านเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ได้แก่

- ประวัติ
- หน้าที่และความรับผิดชอบ
- สัญญาจ้างและหลักประกัน
- อายุการทำงาน
- ประวัติความดีความชอบ
- ประวัติการได้รับการศึกษาอบรม
- ทรัพย์สิน - หนี้สิน
- อาชีพคู่สมรส
- รายได้ - รายจ่าย

(4) ข้อมูลด้านสหกรณ์ ได้แก่

- กฎหมายสหกรณ์ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง คำสั่ง ระเบียบและคำแนะนำ

5.2 การติดต่อสื่อสาร

เป็นการจัดระบบสื่อสารให้ข้อมูลที่สหกรณ์จัดทำไว้ดีแล้ว ส่งไปถึงผู้ที่ควรได้รับ หรือมีไว้พร้อมสำหรับผู้ที่ใช้ข้อมูลข่าวสารนั้น โดยมีการรับและส่งข้อมูลแบบโต้ตอบกันได้ จำแนกเป็น

(1) การติดต่อสื่อสารภายในสหกรณ์ระหว่าง

- สหกรณ์กับสมาชิกสหกรณ์
- สหกรณ์กับคณะกรรมการดำเนินการ
- สหกรณ์กับเจ้าหน้าที่สหกรณ์
- สหกรณ์กับผู้ตรวจสอบกิจการ

(2) การติดต่อสื่อสารภายนอกสหกรณ์ ระหว่าง

- สหกรณ์กับสหกรณ์อื่น
- สหกรณ์กับเครือข่ายทางธุรกิจ
- สหกรณ์กับหน่วยงานราชการ
- สหกรณ์กับภาคเอกชน
- สหกรณ์กับชุมชนและสังคม

ทั้งนี้ ระบบการสื่อสารของสหกรณ์ ควรมีการประเมินเป็นระยะๆ และสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “การประเมินผลการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี
จำกัด”

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง “การประเมินผลการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด” เพื่อประกอบการศึกษาระดับปริญญาโท ของผู้วิจัย หลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากท่าน โปรดให้ข้อมูลในการตอบคำถามให้ครบทุกคำถาม

แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ประเมินผลการควบคุมภายในตามแนวทางโคโซ่ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด
3. ประเมินผลการควบคุมภายในทางบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ตามของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด
4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแนวทางโคโซ่และการควบคุมภายในด้านการบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อมูลที่ได้รับจากท่านนั้นเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยในครั้งนี้ การสัมภาษณ์นี้ข้อมูลจะถือเป็นความลับ เพื่อประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ขอขอบพระคุณที่ท่านได้สละเวลาในการให้ข้อมูลตามแบบสอบถาม

นางสาวศุภาพิชญ์ เตชโรจนพัฒน์
นักศึกษาระดับปริญญาโท
มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ส่วนที่ 2 ประเมินผลการควบคุมภายในแนวทางโคโซ่ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการ
ส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ท่านเห็น
ว่าเป็นการปฏิบัติงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด

- ระดับการควบคุมภายใน 1 หมายถึง ไม่มีระบบการควบคุมภายในสหกรณ์
2 หมายถึง มีระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ที่ยังไม่เพียงพอ
ต้องปรับปรุง
3 หมายถึง มีระบบการควบคุมภายในสหกรณ์พอใช้
4 หมายถึง มีระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ดี
5 หมายถึง มีระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ดีมาก

ประเด็นในการควบคุมภายในแนวทางโคโซ่	ระดับการประเมิน				
	ไม่มี 1	ปรับปรุง 2	พอใช้ 3	ดี 4	ดีมาก 5
องค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุม					
1.ความซื่อสัตย์และจริยธรรม					
1) มีการจัดทำข้อกำหนดด้านจริยธรรมหรือจรรยาบรรณเป็นแนวทางการปฏิบัติ หรือมีมาตรฐานการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน					
2) มีการอบรมด้านจริยธรรมอันเป็นแนวทางที่ควรปฏิบัติให้กับพนักงานสหกรณ์					
3) ผู้บริหารสหกรณ์ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี					
4) มีการลงโทษทางวินัยเมื่อมีการฝ่าฝืน					
5) ฝ่ายบริหารได้กำหนดเป้าหมายดำเนินงานที่เป็นไปได้ โดยไม่สร้างความกดดันให้แก่พนักงานในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่เป็นไปได้					
2.ความรู้ ทักษะ ความสามารถแข่งขัน					
1) มีการกำหนดระดับความรู้และความสามารถที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานแต่ละอย่าง					
2) มีการเกณฑ์ในการพิจารณาบรรจุพนักงานให้เหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบ					
3) มีแผนอบรมเพิ่มเติมตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเหมาะสม					
4) มีการพัฒนาและทำการทดสอบความรู้เกี่ยวกับทักษะ ความรู้ความสามารถที่จำเป็นของพนักงานว่ามีความเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอ					
5) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานพิจารณาจากผลสำเร็จของงาน					

ประเด็นในการควบคุมภายในแนวทางโคโซ	ระดับการประเมิน				
	ไม่มี 1	ปรับปรุง 2	พอใช้ 3	ดี 4	ดีมาก 5
3.โครงสร้างของสหกรณ์					
1) มีการจัดโครงสร้างของสหกรณ์และสายงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจนเหมาะสมกับขนาดและลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์					
2) มีการประเมินโครงสร้างและจัดโครงสร้างขององค์กรเป็นระยะ ๆ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์					
3) โครงสร้างของสหกรณ์มีบุคลากรในจำนวนที่เพียงพอ					
4) มีการจัดแบ่งหน้าที่การทำงานในแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน					
4.นโยบายและวิธีการบริหารงานด้านบุคลากร					
1) มีการกำหนดวิธีปฏิบัติในการคัดเลือก สรรหาพนักงานสหกรณ์ เพื่อให้ได้บุคคลที่มีคุณภาพ เหมาะสมกับสายงาน					
2) มีการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับสวัสดิการและเงินช่วยเหลือต่าง ๆ และมีการปรับปรุงในทันสถานการณ์เสมอ					
3) มีมาตรฐานในการกำหนดอัตราค่าจ้าง เงินเดือนเริ่มต้น และจัดทำช่วงเงินเดือนแต่ละตำแหน่งอย่างเหมาะสม					
4) มีการพิจารณาขึ้นเงินเดือน ค่าจ้าง โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการประเมินผลการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้					
5) มีการจัดบรรยากาศในการปฏิบัติงาน โดยการมีส่วนร่วมของพนักงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เช่น การจัดกีฬาภายใน					
5. ปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหาร					
1) ผู้บริหารมีทัศนคติที่ดีต่อสหกรณ์ และสนับสนุนการปฏิบัติงานให้หน้าที่ในทุกระบบงาน					
2) ผู้บริหารมีการปรึกษาหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างสม่ำเสมอ					
3) ผู้บริหารมีการบริหารอย่างมุ่งมั่น ตั้งอยู่บนความซื่อสัตย์สุจริต					
4) ผู้บริหารมีวิธีการจัดการบริหารความเสี่ยงในสหกรณ์อย่างระมัดระวัง มีความรอบคอบและเหมาะสม					
5) ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานของผู้ตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายนอก รวมทั้งรับฟังข้อเสนอแนะ					
6.การมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ					
1) มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม โดยมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าโดยทั่วกัน					
2) มีจำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงานเหมาะสมเพียงพอ					
3) ผู้บริหารมีการติดตามผลการปฏิบัติงานที่มอบหมายไปแล้วอย่างสม่ำเสมอ					

ประเด็นในการควบคุมภายในแนวทางโคโซ	ระดับการประเมิน				
	ไม่มี 1	ปรับปรุง 2	พอใช้ 3	ดี 4	ดีมาก 5
7.คณะกรรมการบริหารหรือคณะกรรมการตรวจสอบ					
1) คณะกรรมการบริหารหรือคณะกรรมการตรวจสอบมีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ รวมทั้งมีเวลาให้กับการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่					
2) จัดตั้งคณะกรรมการบริหารหรือคณะกรรมการตรวจสอบ มีการกำกับดูแลสหกรณ์เป็นไปตามระบบการควบคุมภายในอย่างสม่ำเสมอ					
องค์ประกอบที่ 2 การประเมินความเสี่ยง					
1.การกำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์					
1) มีการกำหนดวัตถุประสงค์โดยรวมของสหกรณ์ในรูปแบบเป้าหมาย และพันธกิจ					
2) มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ให้บุคลากรทุกคนทราบ					
องค์ประกอบที่ 2 การประเมินความเสี่ยง					
3) มีแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับความเป็นจริง					
2.การกำหนดวัตถุประสงค์ระดับกิจกรรม					
1) การกำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์					
2) วัตถุประสงค์สามารถนำไปปฏิบัติและวัดผลได้					
3.มาตรฐานในการกำหนดวัตถุประสงค์					
3.1 การควบคุมแบบป้องกัน					
มีวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้น เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก					
3.2 การควบคุมแบบค้นพบ					
มีวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้น เพื่อทำการค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นมาแล้ว					
3.3 การควบคุมแบบแก้ไข					
มีวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต					
3.4 การควบคุมแบบส่งเสริม					
มีวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จโดยตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ					
องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการควบคุม					
1) มีการกำหนดนโยบาย แผนงาน และงบประมาณเพื่อเป็นวิธีปฏิบัติที่ชัดเจน					
2) มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานบัญชีไว้อย่างละเอียด					

ประเด็นในการควบคุมภายในแนวทางโคโซ	ระดับการประเมิน				
	ไม่มี 1	ปรับปรุง 2	พอใช้ 3	ดี 4	ดีมาก 5
องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการควบคุม					
3) มีการกำหนดหน้าที่การดูแลทรัพย์สินจากหน้าที่ทางบัญชีอย่างชัดเจน					
4) มีการกำหนดผู้มีอำนาจอนุมัติวงเงินไว้อย่างชัดเจน					
องค์ประกอบที่ 4 ข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสารในองค์กร					
1) มีการจัดเก็บข้อมูลหรือเอกสารไว้อย่างสมบูรณ์และเป็นหมวดหมู่					
2) มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน หรือตามนโยบาย โดยมีข้อมูลที่ตรงตามเวลา สามารถเสนอให้ผู้บริหารแก้ไขอย่างรวดเร็วที่สุด					
3) มีการสื่อสารให้กับบุคลากรทุกคนทราบถึงอำนาจหน้าที่ของตนในเรื่องการควบคุมภายใน					
4) มีการรับฟังข้อคิดเห็นจากสมาชิก เพื่อนำมาปรับปรุงสภรณ์ให้ดีขึ้น					
5) หากได้รับข้อร้องเรียนจากสมาชิก จัดให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไข ปรับปรุง					
องค์ประกอบที่ 5 การติดตามและการประเมินผล					
1) มีการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างแผนกับผลการดำเนินงานและนำไปรายงานให้กำกับดูแลทราบเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างต่อเนื่อง					
2) มีการประเมินผลประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ					
องค์ประกอบที่ 5 การติดตามและการประเมินผล					
3) มีการรายงานผลการประเมินผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน ต่อผู้กำกับ ดูแล					
4) มีการเก็บรักษาหลักฐานในการติดตามผลของงานอย่างสม่ำเสมอ					
5) มีผู้ตรวจสอบภายในที่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม					
6) บุคลากรในสภรณ์รับรู้และปฏิบัติงานด้วยจรรยาบรรณ					

ส่วนที่ 3 ประเมินผลการควบคุมภายในทางบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ตาม
ของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ท่านเห็นว่า เป็นการปฏิบัติงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด

คำถาม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่
1. การเก็บรักษาเงินโดยทั่วไป		
1) มีสถานที่และตู้รับฝากสำหรับเก็บรักษาเงินที่ปลอดภัย		
2) มีกรรมการรักษาเงินที่ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องตามระเบียบ		
3) มีการจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน		
4) การเก็บรักษาเงินถูกต้องตามระเบียบและอยู่ภายในวงเงินเก็บรักษา		
5) ไม่มีเช็คหรือใบสำคัญหรือใบยืมที่ไม่ถูกต้องไว้แทนตัวเงิน		
6) ผู้รักษาเงินกับผู้ทำบัญชีเงินสดเป็นบุคคลคนละคน		
7) กรรมการรักษาเงินไม่เคยมอบให้กรรมการผู้เดียวถือกุญแจทั้งหมด		
8) มีการตรวจสอบใบสำคัญประกอบการเบิกจ่ายเงินก่อนอนุมัติสั่งจ่าย		
9) ผู้ตรวจสอบภายในหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ทำการตรวจนับเงินสดโดยไม่บอกล่วงหน้า		
2. การรับเงิน		
2.1 การรับเงินตามใบเสร็จรับเงิน		
1) ออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับเงิน		
2) ใช้ใบเสร็จรับเงินที่เล่มสำหรับรายรับประเภทเดียวกัน		
3) ใบเสร็จรับเงินมีเลขลำดับเล่มที่ และฉบับที่พิมพ์ไว้ล่วงหน้า		
4) มีการจัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงิน		
5) ใบเสร็จรับเงินที่ยังไม่ได้ใช้ เก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย และมีการทำทะเบียนคุมเพื่อให้ทราบจำนวนที่คงเหลืออยู่ในมือทั้งหมด		
6) การเบิกใช้แต่ละครั้งผู้เบิกได้ลงนามไว้เป็นหลักฐาน		
7) ใบเสร็จรับเงินที่ใช่แล้ว มีการสอบถามว่าได้มีการนำลงบัญชีครบทุกฉบับ		
8) ใบเสร็จรับเงินที่ยกเลิกหรือไม่ใช่ มีการขีดฆ่าและเก็บไว้ครบชุด		

คำถาม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่
2. การรับเงิน 2.1 การรับเงินตามใบเสร็จรับเงิน		
9) การรับส่งเงินระหว่างเจ้าหน้าที่ มีการสอบยอดจำนวนเงินตามสำเนาใบเสร็จรับเงิน และมีหลักฐานลงชื่อรับส่งเงินระหว่างกัน		
10) ระยะเวลาการส่งเงิน จะนำส่งเจ้าหน้าที่การเงินในวันที่ได้รับเงินหรือวันทำการถัดไป		
11) ใบเสร็จรับเงินที่ไม่ใช่ เมื่อสิ้นปีงบประมาณมีการปรับปรุงหรือเจาะรู หรือประทับตราเลิกใช้ทุกชุด		
12) มีการกำหนดว่าเช็คที่ได้รับจะต้อง “ขีดคร่อม” เพื่อเข้าบัญชีของหน่วยงาน		
13) หน้าที่ของเจ้าหน้าที่รับเงินในแผนกการเงินแยกจากหน้าที่ต่อไปนี้ ก. บันทึกบัญชีเงินสดและเงินฝากธนาคาร ข. นำเงินสดฝากธนาคาร ค. กระทบยอดเงินสดและเงินฝากธนาคาร ง. ลงนามการจ่ายเช็ค		
2.2 การรับเงินโดยใช้เครื่องบันทึกการรับเงิน		
1) มีคำสั่งมอบหมายให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำเครื่องบันทึกการรับเงินเป็นลายลักษณ์อักษร		
2) ใช้เครื่องบันทึกการรับเงินในเวลาทำการเท่านั้น		
3) ใบเสร็จรับเงินแบบสลิป มีชื่อสถานที่ทำการ จำนวนเงิน วัน เดือนปีที่รับเงิน และเลขลำดับใบเสร็จรับเงิน		
4) มีสำเนาใบเสร็จรับเงินจากเครื่องบันทึกการรับเงินไว้ให้ตรวจสอบโดยครบถ้วน		
5) ใบเสร็จรับเงินแบบสลิปที่ยกเลิก เจ้าหน้าที่รับเงินได้ลงลายมือชื่อรับรองในใบสลิปที่ยกเลิกแล้ว เก็บไว้เป็นหลักฐาน		
6) การรับส่งเงินระหว่างเจ้าหน้าที่ ก. มีการสอบยอดจำนวนเงินตามสำเนาใบเสร็จรับเงินแบบสลิป ข. ทำหลักฐานลงชื่อรับเงินระหว่างกัน		
7) มีเจ้าหน้าที่เปิดเครื่องตรวจสอบล้างยอดเงิน ซึ่งมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำเครื่อง		

คำถาม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่
3. การจ่ายเงิน		
1) มีระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินอย่างชัดเจน		
2) การจ่ายเงินจ่ายเป็นเช็ค เว้นแต่รายจ่ายเล็กน้อยจ่ายจากเงินสดย่อย		
3) เช็คที่ไม่ใช่ได้ขีดฆ่าเพื่อป้องกันมิให้นำไปใช้อีก		
4) ออกเช็คสั่งจ่ายโดยระบุชื่อผู้รับเงินเท่านั้น		
5) มีการควบคุมเช็คซึ่งยังไม่ได้ใช้ได้อย่างเหมาะสม		
6) การจ่ายเงินทุกประเภทมีเอกสารใบสำคัญประกอบการจ่ายเงินครบถ้วนและถูกต้องตามระเบียบ		
7) มีการตรวจสอบหลักฐานทุกราย ก่อนการจ่ายเงินทุกครั้งว่าจ่ายได้ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและมติคณะรัฐมนตรี		
8) ผู้เขียนเช็คเป็นคนละคนกับผู้อนุมัติใบสำคัญจ่าย		
9) หน้าที่ของผู้เซ็นเช็ค แยกต่างหากจากหน้าที่ ดังต่อไปนี้ ก. เก็บรักษาเงินสดย่อย ข. อนุมัติใบสำคัญจ่ายเงิน ค. บันทึกบัญชีเงินสดและเงินฝากธนาคาร ง. บันทึกรายการบัญชีแยกประเภท		
10) มีการระบุงบเงินและผู้มีอำนาจในการลงนามสั่งจ่ายเช็ค		
11) ไม่มีการลงลายมือชื่อในเช็คเพื่อสั่งจ่ายเงินไว้ล่วงหน้า		
12) มีการกำหนดให้มีผู้มีอำนาจลงนามในเช็คที่สั่งจ่ายมากกว่าหนึ่งคน		
13) มีการส่งเช็คให้ผู้รับทันทีเมื่อลงนามแล้ว		
14) มีการจำกัดผู้มีสิทธิที่จับต้องเช็ค		
4. เงินฝากธนาคาร		
1) ธนาคารที่ฝากเงินไว้นั้นเป็นธนาคารที่ได้รับอนุมัติให้ฝากเงินได้ตามระเบียบ หรือกฎหมายที่กำหนดไว้		
2) การเปิดบัญชีธนาคาร และการกำหนดผู้มีอำนาจในการลงนามสั่งจ่ายได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้อง		
3) มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติที่แจ้งให้ธนาคารทราบ เมื่อมีการเปลี่ยนผู้มีอำนาจในการลงนามจ่ายเช็ค		

คำถาม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่
4) มีการตั้งกรรมการฝากถอน		
5) กรณีรับเช็คที่ฝากคืนจากธนาคารมีการลงบัญชีคุมและมีการติดตามทุกรายการ		
6) มีการเก็บรักษาสมุดคู่ฝาก ใบนำฝากธนาคารและต้นขั้วเช็คไว้เรียบร้อย		
7) มีการพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารอย่างน้อยเดือนละครั้ง		
8) ผู้มีหน้าที่พิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารไม่ได้ทำหน้าที่ ดังต่อไปนี้ ก. ลงนามในเช็ค ข. ลงรายการในสมุดเงินสด ค. เก็บรักษาและรับจ่ายเงินสด		
9) ใบแจ้งยอดเงินฝาก มีการส่งโดยตรงไปยังผู้จัดทำงบกระทบยอด		
10) ยอดคงเหลือบัญชีเงินฝากธนาคาร มีการคุมยอดด้วยบัญชีแยกประเภททั่วไป		
11) ผู้ตรวจสอบภายในตรวจสอบผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารแล้วทุกครั้ง		
12) ผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารได้เสนอผู้บังคับบัญชาทุกครั้ง		
13) มีการควบคุมเช็คซึ่งผู้รับยังมีได้นำไปขึ้นเงินเป็นเวลานาน		
5. เงินฝากคลัง		
1) ประเภทเงินที่ฝากและถอนเป็นไปตามระเบียบ		
2) มีการแต่งตั้งกรรมการเพื่อการฝากหรือถอนเงินจากคลัง		
3) มีการเก็บรักษาสมุดคู่ฝาก (पासบุ๊ก) ใบนำส่ง และฎีกาเงินนอกงบประมาณไว้เรียบร้อย		
4) มีการพิสูจน์ยอดเงินฝากคลังอย่างน้อยเดือนละครั้ง ผู้ตรวจสอบภายในตรวจสอบผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากแล้วทุกครั้ง		
5) ผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากคลังได้เสนอผู้บังคับบัญชาทุกครั้ง		
6) ผลการพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารได้เสนอผู้บังคับบัญชาทุกครั้ง		
7) มีการควบคุมเช็คซึ่งผู้รับยังมีได้นำไปขึ้นเงินเป็นเวลานาน		

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแนวทางโคโซและ
การควบคุมภายในด้านการบัญชีตามแนวทางของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

.....

.....

.....

.....

.....

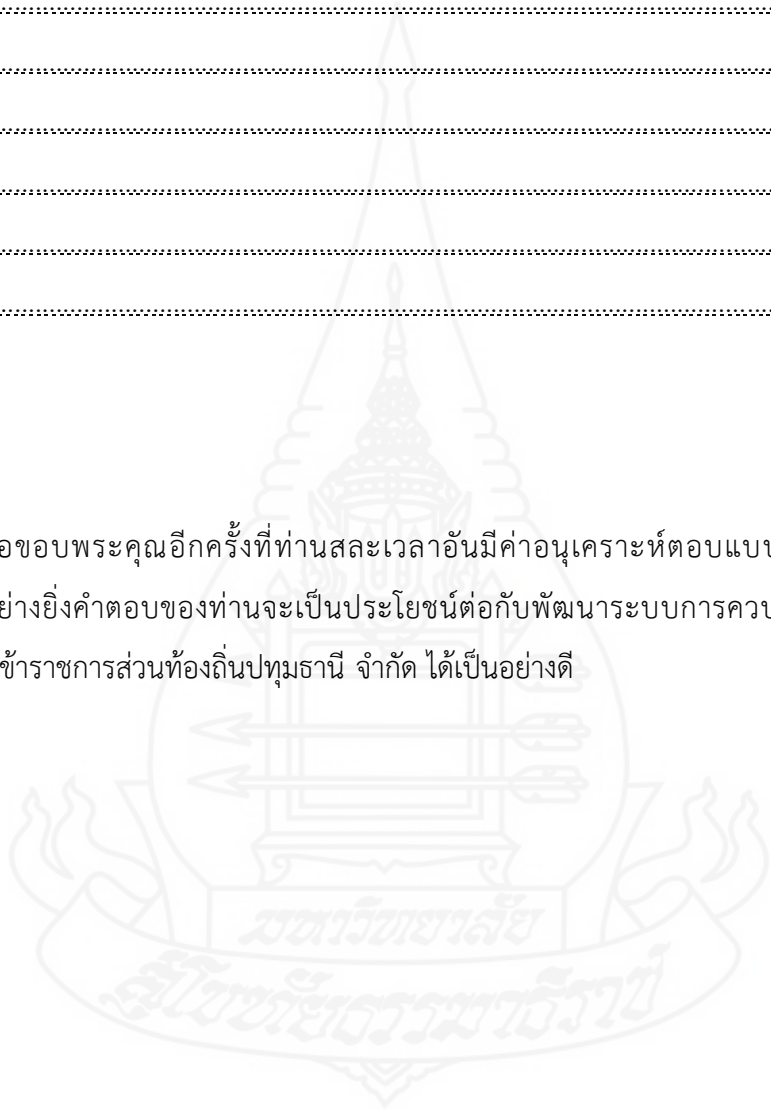
.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอีกครั้งที่ท่านสละเวลาอันมีค่าอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัย
หวังเป็นอย่างยิ่งคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อกับพัฒนาระบบการควบคุมภายในสหกรณ์
ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด ได้เป็นอย่างดี

ภาคผนวก ข

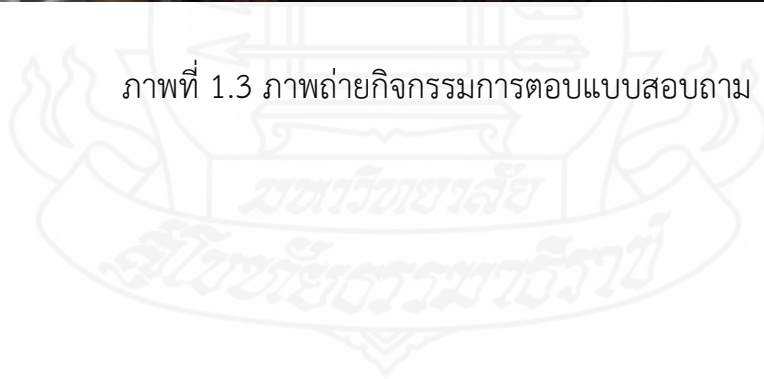
ภาพถ่ายกิจกรรมการตอบแบบสอบถาม

วันที่ 12 ธันวาคม 2560

ณ ห้องประชุม สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการส่วนท้องถิ่นปทุมธานี จำกัด

ภาพที่ 1.3 ภาพถ่ายกิจกรรมการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวศุภาพิชญ์ เตชโรจนพัฒน์
วัน เดือน ปีเกิด	วันพฤหัสบดีที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2536
สถานที่เกิด	อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ.2559
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดปทุมธานี อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์

